...ОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

...рят-Монголой ҮНЭН

...Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно ...едэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 248 (1848)
ОКТЯБРИИН 19
СРЕДА
1955 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

...хознигуудые урмашуулха

...ахые, тэрэнэй гол һалба...ые саашадань хүгжөөхэ, ...ень дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ...идхэлгэ һайжаруулха, ...ь гуримшуулха гээшэ тон ...ашанартай асуудал мүн. ...да парти, правительство ...арал хандуулдаг байна. ...а ороһон олзын 25 про...ртал бүхэндэ малшадта, ...элеэнһээ, хартаабхаһаа ...ые һара бүри колхозни...саар үгэжэ байха гэжэ ...ЦК-гэй сентябрьска Пле...байгаа. Энэ хэмжээн ха...бүтээсэ дээшэлүүлхэ, ...шэмэ дээшэлүүлхэ хэ...туһатай байгаа.

...үнгэрэгшэ жэлдэ респуб...үү колхозууд, фермэнүүд ...шэмые яһала дээшэлүү...лэйхидэ орходоо һүн, ...эр абтаа. Энээнэй ашаар ...анай гүрэндэ һү, нооһо ...удалдаха түсэбөө болзор...дүүргээ. Эдэ бүгэдэ ха...алай хүдэлмэрилэгшэдэй ...ата ажалаар туйлагдаа ...зуудай правленинүүд түү...соо малажалда хүдэлдэг ...ажалые тогтоогдоһон заа...р түлэхэ, ажалайнь нэ...үлбэри һаадгүйгөөр үгэхэ, ...сар сооњ үгэжэ байха

...гуудые урмашуулха гээ...удай ниитын ажахые дэб...ла нүхэсэл мүн болоно. ...ээ-ябуулгые бодотоор ...колхозуудта ажалай ...ардаг, ажал бүтэсэтэй, ...д үүсхэл эдэбхитэйгээр байна. Түнхэнэй аймагай ...унизма» колхозой бай...юур байһан юм. Колхозой ...колхознигуудта һара бү...үгэдэг болохо гэжэ шии...аа. 1954 оной эхиндэ кол...лени хаана хаанаһаа оро...раадаа абажа, орошо-га...тэ табиһан юм. Саашадаа ...бэелүүлһэнэй ашаар ...айнь эмхидхэл һайжар...знигууд ниитын ажалда ...абаададаг болоһон байна. ...нэй һайн юумэнииинь юуб ...озннгууд эдэбхи үүсхэл...алладаг болоо. Мүн бу...агуудта малажалһаа оро...квартал бүхэндэ малшад...колхозууд олон бии.

...хамта, мүн энэ хэрэгтэ ...алнууд гарадаг, малшадта ...ой нэмэлтэ түлбэри удаа...г, малажалай хүдэлмэри...аванс саг соогоо үгтэдэг... Жэшээнь, Түнхэнэй ай...енскэ МТС-эй «Путь Ле...оз 1955 он соо тогтоогдо...ай ёһоор аванс үгэнгүй, ...удай олоһон ажалта үдэ...раадаа абангүйгөөр, ха...эдеэ хоолой зүйлнүүдые ...дээр хубааһан байгаа. ...баримта бусадшье айма...шээнь, Заиграйн, Торнин ...ад аймагуудта үзэгдэдэг.

...малажалһаа ороһон ол...роцентые малшадта аван...г гуримай бараг һайнаар ...дэг байгаашье һаань, зү...тэ түлбэри үгэхэ гурим ...арта хазагайруулагда...на. Нэмэлтэ түлбэри илангаяа мал адуулагшадта үгтэдэггүй. Сэлэнгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ, Иволгын аймагай «Улаан-Оронго» колхозууд малые бэлшээн таргалуулдаг гүүртэнүүдтэ ябадаг хүнүүдтэ нэмэлтэ түлбэри жэлэй эхинһээ мүнөө болотор үгөөдүй байһаар. Мал адуулагшадай таргалуулжа байһан мал огтолон шэгнэгдэдэггүй байна. Эдэ бүхы дутагдалнуудые усадхаха хэрэгтэй.

Урмашуулха хэмжээ-ябуулга хадаа хони үсхэбэрилгэдэ тусгаар удхашанартай. Манай эндэ нарин, нарибтар нооһотой хони үсхэбэрилхэ асуудалай мүнөө табигдаад байхада хонишодой бригадануудай ажал зүбөөр эмхидхэхэ, ажалайнь түлбэриие гуримшуулха шухала. Энэ хадаа хони үсхэбэрилгын нэгэ шухала асуудал мүн. Хониной харууһанда ябаһан хүнүүдэй ажалые ёһотоор сэгнэжэ түлэхэ, тэдэниие һайн байраар, хубсаһа хунараар хангаха хэрэгтэй. «Республикын колхозууд болон совхозуудта хони үсхэбэрилгые саашадань хүгжөөхэ, нарин, нарибтар нооһо ехээр абадаг болохо хэмжээнүүд тухай» тогтоол соогоо республикын Министрнүүдэй Совет, КПСС-эй обком хонишодой ажал эмхидхэлгын, түлэлгын асуудалнуудта онсо анхарал хандуулаа. Урдань бэелүүлэгдэжэ байгаа гуримаар үгтэдэг нэмэлтэ түлбэриһөө гадна, хонишодые үшөө ондоогоор урмашуулха хэмжээнүүдые хамтынгаа суглаанууд дээрэ зүбшэн хэлсэхэ гэжэ колхозуудта дурадхагдаба. Хонишодой хүдэлһэн сагыень хараадаа абалсажа, ажалыень түлэхэ, мүн нэмэлтэ түлбэри үгэхэ гэжэ энэ тогтоол соо хэлэгдэнэ. Хурьгадые бүрин бүтэнөөр томо болгоһоной, нооһо ехээр абаһанай түлөө, мүн хонидые бэлшээжэ хараһанай түлөө нэмэлтэ түлбэри хонишодто үгтэхэ байна.

Малажалай продуктнуудые ехээр абадаг болохо тухай мүнөөнэй эрилтые хангахын тулада ниитын малажалые бүхы хэмжээгээр хүгжөөхэ, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ шухала. Энэ хэрэгтэ малшад шиидхэхы үүргэтэй. Колхозуудай правлени партийна организацинууд малажалай хүдэлмэрилэгшэдэй эрилтэдэ анхаралтайгаар хандаха, тэдэнэй ажалые ёһотоор сэгнэжэ түлэхэ ёһотой. Малажалай хүдэлмэрилэгшэдтэ аванс, мүн нэмэлтэ түлбэриие саг сооњ үгэдэг болохо шухала. Энээниие гуримшуулхын тулада колхозой правленинүүд түбхын түрүүндэ малшадай олоһон ажалта үдэрэй тоо бүридхэл наринаар хэхэ ёһотой. Мүн энээнтэй хамта колхозуудай зооветеринарна мэргэжэлтэд малай зоотехническэ бүридхэл һайнаар табиха уялгатай. Мүн бэлшээн тарталуулжа гүрэндэ тушааха мал харагшадай ажал һайнаар бүридхэгдэхэ байна. Таргалуулгын гүүртэдэ ябаһан малые ходо шэгнэжэ байха ёһотой. Малшадые урмашуулха хэмжээ-ябуулга бэелүүлхэ хэрэгтэ МТС-үүдэй инструктор-бухгалтернууд хабаадалсаха, колхозуудай бухгалтернуудта туһалха уялгатай.

Хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэрилэгшэдтэй хамта республикын малшад малажалай продуктнуудые ехээр абадаг болохын, ажахын шэнэ жэлдэ бүри ехэ амжалта туйлахын түлөө тэмсэжэ байна. Энэ хэрэгтээ бүри ехэ амжалта туйлахань лабтай.

...хэр Н. С. Хрущевтой Шэнэ Зеландиин ...ер-министрын орлогшо ба хүдөө ажахын ...инистр г-н Кейта Холиока уулзаба

..., октябриин 17. (ТАСС). Нүхэр Н. С. Хрущевтой Шэнэ Зе...премьер-министрын орлогшо ба хүдөө ажахын министр г-н Кей...жа мүнөөдэр уулзажа хөөрэлдэһэн байна.

...айджанска ССР-эй колхозууд болон совхозууд ..., овощь бэлэдхэхэ ба худалдаха гүрэнэй түсэб болзорһоонь урид дүүргэбэ

...джанска ССР-эй хүдөө ...хүдэлмэрилэгшэд хүдөө ...хүгжөөхэ талаар парти ба ...ствын түүхэтэ шиидхэбэ...дээрэнь бэелүүлэн, Со...Союзай Коммунистическэ ...XX съездын хүндэлэлдэ со...ическэ мүрысөө дэлгэрүүл...һо бэлэдхэхэ ба худалдаха ...түсэб болзорһоонь урид ...Үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеын...хиһээ 15 мянган центнер үлүү ехэ нооһон гүрэндэ тушаагдаһан ба худалдагдаһан байна. Гүрэндэ нооһо тушаалга ба худалдалга үргэлжэлһөөр.

Республика дотор овощь бэлэдхэхэ ба худалдаха түсэб мүн дүүргэгдээ. Республикын колхозууд ба совхозууд 10 мянган тонноһоо бага бэшэ овощь гүрэндөө нэмэжэ тушааха ба худалдаха гэһэн уялга абаа.

КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ

Һү ехээр һаадаг болобо

КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлэн, Яруунын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой (түрүүлэгшэнь нүхэр Р. Банзарон, партийна эхин организациинь секретарь нүхэр Ц.-Е. Цыренов) һаалишад һү һаалгые эрид дээшэлүүлхын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэнэ. Хэрбээ 1953—54 онуудай ажахын жэлдэ тус колхозой һаалишад 3005 центнер һү һааһан байгаа һаа, мүнөө жэл 6392 центнер һү һааба. Тиигэжэ нэгэ жэлэй турша соо һү һаалга хоёрһоо үлүү дахин дээшэлүүлэгдэбэ.

Зунай сагта малаа адуулдаг, мүн үдэртөө гурба дахин үнеэдые һаадаг дээрэһээнь, малай ашаг шэмэ, һү һаалга нилээд дээшэлһэн байна. Жэшээлхэдэ, нёдондо жэлдэ үнеэн бүхэнһөө 480 литр һүн һаагдаһан байгаа һаа, мүнөө жэлдэ 1011 литр һүн һаагдаба

Илангаяа, 1-дэхи МТФ-гэй һаалишад (МТФ-е даагша нүхэр Д-Н. Цыренов) ехэхэн амжалтануудые туйлаба. Тус МТФ-гэй һаалишан Мэдэгма Чимитова үнеэн бүриһөө 2034 литр һү һаажа, колхоз ба аймаг соогоо түрүүлжэ ябана. Мүн үнеэн бүриһөө Балсан Дамбаева 1842 литр, Янжаб Батуева 1521 литр, Балжима Балданова 1546 литр, 2-дохи МТФ-гэй һаалишан Намжилма Сампилова 1126 литр, Должид Гончикдоржиева 1062 литр һү һааба.

Д. Дугаров.

Түсэбһөө гадуур продукци гаргана

Улан-Удын паровозо-вагонно заводой рамно-кузовной цехын коллектив сентябрь һарада түсэбһөө гадуур 2 вагон заһаа һэн. Цехын хүдэлмэришэд октябрь һарада бүри олон вагон түсэбһөө гадуур заһаха зорилготойгоор ажаллажа байна.

Нүхэр Присяжно гэгшын хүтэлбэрилдэг слесарьнүүдэй бригада бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллана. Энэ бригада халаанайнгаа даалгабариие саг үргэлжэ 150 гаран процент дүүргэнэ. Мүн нүхэр Иванюшкинай хүтэлбэрилдэг бригадынхид слесарьнүүдэй бригадаһаа дутуугүйгөөр ажаллана.

Цехын коллектив ажалайнгаа бүтээсые дээшэлүүлхэ зуураа, уралан нарижуулгын дурадхалнуудые олоор оруулжа, үйлэдбэридөө нэбтэрүүлхэ асуудалда ехэ анхарал хандуулна. Энэ цехтэ ажалладаг мастер Черных, слесарь Ефимов гэгшэд уралан нарижуулгын дурадхалнуудые олоор оруулжа, коллективэйнгээ дунда хүндэтэй болоо. Эдэ хоёрой уралан нарижуулгын дурадхалнууд үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэжэ, жэлэй эхинһээ хойшо 50 мянга гаран түхэригэй мүнгэн зөөри арьбалагдаа.

КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөөндэ оролсоһон тус цехын коллектив жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө эршэмтэйгээр ажаллажа байна.

М. Васильев.

Ажалайнгаа бүтээсые дээшэлүүлнэ

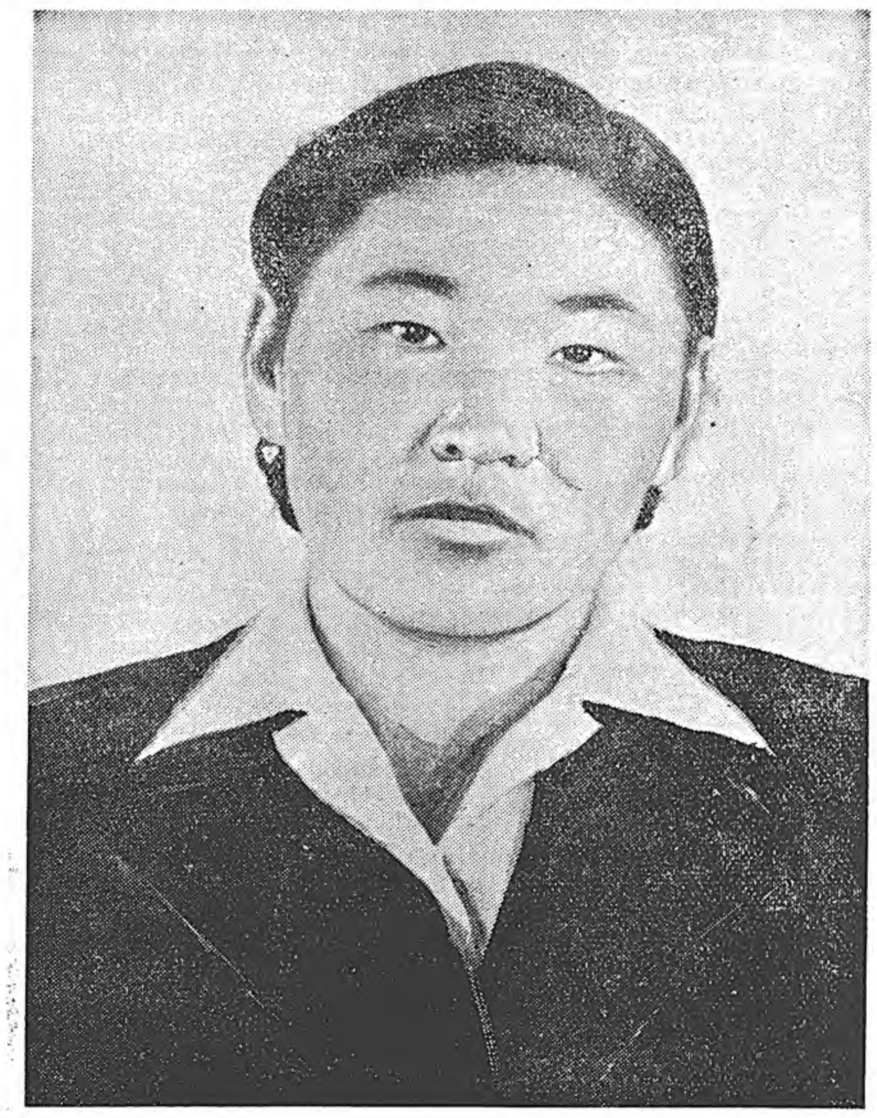
«Кооператор-комсомолец» тэжэ олзоборилгын артелиин коллектив КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй тогтоолые зүбшэн хэлсээд, ажалайнгаа бүтээсые дээшэлүүлхэ, продукциин үные химдаруулха тушаа дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаһан юм.

Артелиин коллектив абаһан уялгаяа дүүргэлтэ болгон продукци гаргаха энэ жэлэйнгээ 8 һарын түсэбые 107 процент дүүргээ һэн. Эндэхи хүдэлмэрилэгшэд сентябрь һарада ажалайнгаа бүтээсые бүри дээшэлүүлжэ, түсэбөө 111 процент дүүргэбэ.

Партиин XX съездын хүндэлэлдэ артелиин цехүүдэй дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ 9-дэхи, 6-дахи, 3-дахи цехүүдэй оёдолшод муу бэшэ амжалта туйлаһан байна. Жэшээлхэдэ, 9-дэхи цех сентябрь һарынгаа даалгабариие 127 процент дүүргээ. 6-дахи, 3-дахи цехүүд сентябрь һарынгаа түсэбые мүн лэ холо үлүүлэн дүүргээ.

Артелиин коллектив декабриин 5 болотор жэлэйнгээ түсэбые бүхыдэнь дүүргэхын, 1956 онойнгоо хоёр һарын түсэбые партиин XX съезд хүрэтэр дүүргэхын түлөө ехэ оролдолго гаргажа байна.

И. Будаев.

Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой залуу һаалишан Цыбикжап Жамбалова эрхим ажалаараа республика соогоо суурхаһаар үнгэхэнэй. Тэрэ ажахын үнгэрэгшэ жэлдэ үнеэн бүхэнһөө 3688 литр һү һаажа, нёдондонойхиһоо 133 литрээр үлүүлбэ.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ц. Жамбалова. А. Мантаевай фото.

1001 гектарай таряа хуряаба

Ажалай эрхим амжалтатайгаар партиин XX съездые угтахаар тэмсэжэ байһан Зэдын аймагай Цагаан-Усанай МТС-эй комбайнернууд бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллана.

Комбайнер Николай Павлович Сумский Маленковой нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилхэдөө, бороо хурада ехээр һаатабашье, 46 үдэр соо «С-6» комбайнаар 1001 гектарай ургаса хуряагаад, 6113 центнер таряа сохибо. Нүхэр Сумский үдэртөө 10 гектар хуряахын орондо 34 гектар хүрэтэр хуряажа, сезонойнгоо нормо 4 дахин дүүргэжэ байба.

Гадна, Селендумын МТС-эй суута комбайнер Ковалевскитэй мүрысэһэн комбайнер Иван Иванович Плюснин октябриин 10 хүрэтэр 916 гектарай таряа хуряагаад байба. Тэрэнэй уялга 1000 гектар юм. Нүхэр Плюснин хуряалгынгаа хүдэлмэриие Дзержинскиин нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ үргэлжэлүүлһээр.

Н. Цыбенов.

Урда жэлнүүдэйнгээ дутагдалые дабтана

Закаменда малай байранууд тон удаанаар, шанаргүйгөөр баригдана

Үбһэ тэжээл яһала ехээр хуряагаашье һаа, малай үбэлжэлгые бэлэдхэл түгэсөөр угтаад, эмхитэйгээр үнгэргэхэ хэрэгтэй. Теэд Закаменай аймагай олонхи колхозууд зун, намартаа үбһэ тэжээл яһала ехээр бэлдэжэ абабашье, үбэлжэлгын үедэ олон малаа үхүүлдэг, олоорнь тураадаг байна. Энэ юун дээрэһээ болоноб гэхэдэ, нэгэдэхеэр, үбһэ тэжээл буйлуулагдажа, амтаруулагдажа, нормын ёһоор, малда үгтэнэгүй, хоёрдохёор, ниитын мал дулаан һайн байрануудаар хангагданагүй. Тиигэжэ малаа дулаан һайн байраар хангаагүй, үбэлжэлгые эмхитэй һайнаар үнгэргэхын тулада шанга тэмсэл ябуулаагүй дээрэһээ үнгэрэгшэ жэлдэ Ленинэй, Молотовой, Маленковой нэрэмжэтэ, «Улаан-Далахай» колхозууд илангаяа олон малаа үхүүлһэн, турааһан байгаа.

Үбэлдөө эндэхи колхозууд һү тон багаар һаана. Үнгэрэгшэ жэлдэ Сталинай, Кировэй, Кагановичын, Молотовой нэрэмжэтэ колхозууд сүүдхэ соо үнеэн бүриһөө оройдоо 150—200 грамм һү һаажа байгаа. Үбэлэй һарануудта һү багаар һаадаг байһан дээрэһээ эдэ колхозууд ажахын үнгэрэгшэ жэлдэ үнеэн бүриһөө арайхан гэжэ 300—400 литр һү һаагаа.

Малһаа ашаг шэмэ абалгые эрид дээшэлүүлхэ тухай КПСС-эй Центральна Комитедэй январска Пленумэй шиидхэбэринүүдые болзорһоонь урид дүүргэхын тула энэ жэлэй малай үбэлжэлгые хэзээ хэзээнэйхиһээ эмхитэй һайнаар үнгэргэлгэдэ аймагай колхозууд эртээнһээ һайнаар бэлэдхэхэ ёһотой байгаа. Гэбэшье, олон колхозууд шэнээр баригдажа байһан байрануудайнгаа хүдэлмэриие түргэдхэнэгүй, хуушан байрануудые тэсэшэгүй удаанаар заһана. Мүнөө жэл аймагай колхозуудта үнеэдэй байха 12 типовой байра шэнээр баригдажа байһан аад, мүнөө нэгэниишье ашаглалгада оруулагдаагүй. Ждановай нэрэмжэтэ колхоздо үнеэдэй байха нэгэ типовой байра урзанда баригдажа эхилһэн аад, мүнөө болотор дүүргэгдэнэгүй. Хэрбээ саашадаа шухала хэмжээнүүдые абаагүй һаа, үбэлжэлгын эхилтэр тэрэ байрын ашаглалгада оруулагдахань бэрхэтэй болоо. Молотовой, Кагановичын нэрэмжэтэ, «Улаан Далахай» колхозуудта малай һайн нэгэшье байра үгы. Эдэ колхозууд байгша ондо түсэбэй ёһоор үнеэдэй байха нэжээд типовой байрануудые барижа захалһан аад, мүнөө хүрэтэр ашаглалгада үгэнэгүй.

Мүнөө жэл аймагай колхозуудта наада захань 5 мянган хонидой байха типовой байрануудые шэнээр бариха хэрэгтэй байгаа. Теэд энэ жэлдэ оройдоол 2500 толгой хонидой байха байранууд баригдажа эхилһэн аад, нэгэниишье дүүргэгдээгүй хэбтүүлэгдэжэ байна. Тэдэ байрануудай зариманайнь торхо бодхоогдоһон аад, хушалтань дүүргэгдээгүй, сонхо, рамануud, үүдэ, кормушканууд хэгдээгүй байна. Хони, хурьгадай байраар дутамаг дээрэһээ Кировэй, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозууд үбэлдөө абтаха хурьгадаа хаанашье байлгахаяа мэдэнэгүй. Энэ жэлдэ аймагай олохон колхозуудта гахайн, тугалай, шубуудай байранууд шэнээр баригдаха ёһотой аад, зариманиинь захалагдабашьегүй.

Мүнөө сагай орой болоһые мэдэжэ байжа, зарим колхозуудай правленинүүд малай хуушан байрануудые заһабарилга шамдуулнагүй. «Сталинай зам», Хрущевой, Молотовой нэрэмжэтэ колхозууд хуушан байрануудаа һаял заһажа эхилбэ. Колхозууд ургаса хуряалгаяа дүүргэжэ, хүнүүд олоороо сүлөө гараа. Теэд ургаса хуряалгын хүдэлмэриһөө сүлөөрһэн хүнүүдые шэнэ байрануудай барилгада, хуушануудые заһабарилгада табиха тушаа колхозуудай правленинүүд хэмжээ абанагүй. Мүнөө аймагай колхозуудай барилгын бригадануудта хамта дээрээ оройдоол 90 гаран хүн ажаллана. Малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлэй үедэ нэгэ томо колхоздо энэ тухай олон хүн барилгада ябуулагдамаар байгаа бшуу. Молотовой нэрэмжэтэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд барилгынгаа бригадада оройдоол 4 хүниие табяад, барилга хэжэ, хуушан байрануудаа заһабарилжа байнабди гэжэ хөөрэлдэдэг. Гэбэшье, энэ колхоздо үнеэдэй, хонидой байха нэжээд типовой шэнэ байранууд баригдаха ба хуушан олон байранууд һэльбэн заһагдаха юм.

Малай байрануудые бариха, фермэдэхи ажал ехэтэй хүдэлмэри механизацилха хэрэгтэнь Закаменай МТС харьяата колхозуудтаа ехэ туһаламжа үзүүлхэ уялгатай. Теэд тус МТС энэ уялгаяа дүүргэнэгүй. Колхозуудтай баталһан договоройнгоо ёһоор тус МТС энэ жэлдэ хэдэн байрануудые бариха, малажалай ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдые механизацилха ёһотой аад, хэһэн энэ гэхэ юумэнь байхагүй.

Энэ жэлдэ аймагай хэдэн колхозууд үбһэ тэжээл яһала ехээр бэлдэжэ абаа. «Улаан-Далахай», «Коммунизм», «Сталинай зам» болон бусад хэдэн колхозууд үбһэ бэлэдхэхэ түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэн байна. Теэд эдэ колхозууд мүн лэ урдынхидаал адли үбһэ, солоомо болон бусад тэжээлнүүдые хэршэжэ, буйлуулан амтаруулжа, малдаа эдюулдэг болохо тушаа юушье хэнэгүй. Эдэ ба бусад колхозууд малдаа үбһэ тэжээлыень ядахадаа кормушканууд соо хэжэ үхэхые оролдологгүй. Мүнөөшье олон колхозуудай малай байрануудта кормушканууд хэгдэнэгүй.

Зарим колхозууд ганса үбһэ бэлэдхэжэ абаа һаа, малаа садхаланаар ондо оруулжа болохо гэжэ тоолодог. Тиигээд шэмэтэ ба бусад тэжээл бэлдэжэ абахын түлөө оролдодоггүй байна. Ленинэйшье нэрэмжэтэ колхоз байгша ондо силос дараха түсэбөө оройдоол 11 процент дүүргээ. Үбэлжэлгын үедэ малдаа хаанашье хүрэхэгүй үбһэтэй аад, энэ колхозойхидой таряанайнгаа солоомые гүйсэд суглуулжа һүрилэнгүй һуудагынь гайхалтай. 2 мянга шахуу гектар таряанайнгаа полинуудай оройдоол 700-гаад гектарайнь солоомые һүрилөө нэрэтэй. Мүн тэрэшэлэн Ждановай, Кировэй нэрэмжэтэ колхозууд солоомо, мэхиинэеэ суглуулжа абанагүй.

Үнгэрэгшэ жэлдэ аймагай хэдэ хэдэн колхозууд культбазануудые эмхидхэжэ, малшадайнгаа культурна эрилтые яһала һайнаар хангадаг байгаа. Теэд мүнөө олонхи колхозууд культбазануудайнгаа хүдэлмэриие һэргээхэ тушаа хэмжээ абанагүй

Д. Гончиков.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Шүүмжэлэл багаар дэлгэрбэ

(„Забайкаллес" комбинадай парторганизациин тоосоото-һунгалтын суглаанһаа)

Партбюрогой тоосоото элидхэлэй һүүлээр түрүүлэн үгэ абаһан коммунист Черных «тоосоото элидхэл соо шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгэ тон бага байба» гэжэ тэмдэглэбэ. Мүн суглаан дээрэ үгэ хэлэһэн бусадшье коммунистнууд энээн тухай дахин тэмдэглэбэд.

Үнэхөөрөөшье, партбюрогой секретарь нүхэр И. Логушкин час шахуу элидхэл хэбэшье парторганизациин ажал-ябуулгые гүнзэгыгөөр, бүхы талаһаань харуулжа шадаагүй. Комбинадай таһаг бүхэнэй хүдэлмэри тухай тус тустань хэлэхэ зуураа, элдэб тоо баримтануудые олоор харуулаад лэ, партбюро тэдэ дутагдалнуудһаа ямар тобшолол хэжэ, тэдэнние хайшан гэжэ усадхадаг байһан тухай тон юрэнхыгөөр хөөрэбэ. Гэхэ зуура, тоосоото-һунгалтын суглаан дээрэ хэлэгдэхэ юумэ яһала олон байгаа. «Забайкаллес» комбинадай предприятинууд модо бэлэдхэхэ 9 һарынгаа түсэбые оройдоо 92 процент дүүргэһэн байна. Ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ түсэб һара, квартал бүхэндэ дүүргэгдэнэгүй. Нэгэ кубометр модоной өөрынь үнэ түсэбөөр хараалагдаһанһаа холо ехэ. Олохон леспромхозууд гээгдэлэй оронхой.

Эдэ мэтын дутагдалнууд комбинадай аппарадай хүдэлмэриһөө нилээд дулдыдана. Комбинадай түсэблэлгын, техническэ, үйлэдбэриин болон бусад таһагуудта ажалладаг коммунистнууд харьяата предприятинуудаа халирхайгаар хүтэлбэрилнэ.

Тоосоото үе соо партбюро хүдэлмэридөө олон алдуу дутуунуудые гаргаа гэжэ коммунистнууд зүбөөр шүүмжэлбэ. Жэшээнь, партиин ЦК-гэй июльскэ Пленумэй шиидхэбэринүүдэй гараад байхада, тэдэнние бүхы парторганизацинууд суглаан дээрээ зүбшэн хэлсэжэ, ажал хүдэлмэреэ һайжаруулха тушаа тогтоолнуудые абаһан байгаа. Теэд энэ шухала тогтоолые комбинадай парторганизаци суглаан дээрээ табижа, зүбшэн хэлсээгүй байха юм.

— Энэ баримта хадаа манай партбюрогой, тэрэнэй секретарь нүхэр Логушкинай ехэхэн дутагдал болоно,—гэжэ коммунист Митапов шүүмжэлбэ.

Суглаан дээрэ үгэ хэлэһэн коммунистнууд тоосоото элидхэл соо хэлэгдээгүй дутагдалнууд тухай шүүмжэлэл хэбэ. Жэшээнь, леспромхозуудта шэнэ техникэ, түрүү технологи нэбтэрүүлхэ ба үйлэдбэриин эмхидхэлые һайжаруулха хүдэлмэри хангалтагүйгөөр табигдаhai, гэжэ коммунист Лосев хэлэбэ. 70 гаран мастерска участогуудай оройдоо 40 шахуунь цикличностиин графигта оруулагдаһан байна. Теэд эдэ участогуудай олониинь графигаа дүүргэнэгүй. Зарим леспромхозуудта дан олон участогууд эмхидхэгдээд, машина техникые, элдэб механизмуудые нэгэ газарта, бүтээсэ ехэтэйгээр хэрэглэхын аргагүй байдаг. Жэшээнь, Байкальска леспромхозой механизмууд 7—8 участогуудаар тараагдашанхай. Тиимэһээ тэдэнэй бүтээсэ тон бага байдаг. Тиихэдэ Хандагатайн леспромхозой механизмууд 3—4 участогта хүдэлдэг тула бүтээсэ ехэтэйгээр хэрэглэгдэнэ.

Хэрбээ комбинадай партбюро, ажахын хүтэлбэрилэгшэд, мүн таһагуудта ажалладаг коммунистнууд предприятинуудай хүдэлмэришэдэй болон инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй үүсхэл эдэбхиие үргэнөөр дэмжэдэг һаань, иимэ дутагдалнууд гарахагүй байһаниинь элитэ. Теэд түрүү дүй дүршэлые дэлгэрүүлхэ, мэргэжэлтэдые хүмүүжүүлхэ, тэдэнэй политическэ мэдэрэл болон бэлиг шадабариень дээшэлүүлхэ, мүн кадрнуудые зүбөөр шэлэн табиха хүдэлмэри муугаар эмхидхэгдэһэн байна.

— Комбинадай кадрнуудай таһаг, тэрэнние даагша коммунист Логушкин модо бэлэдхэлэй предприятинуудые хүтэлбэрилхы кадрнуудаар бэхижүүлхэ тухай парти, правительствын тогтоолые хангалтагүйгөөр бэелүүлнэ, — гэжэ коммунист Шипунов шүүмжэлээ.

Партбюро тоосоото үе соо парти доторой хүдэлмэриие дээшэлүүлхэ, партийно-эмхидхэлэй хүдэлмэриие һайжаруулха тушаа зохихо хэмжээ абаагүй. Жэлэй турша соо оройдоо 8 партийна суглаан үнгэргэгдөө. Теэд зарим суглаанууд бэлэдхэл муутайгаар, коммунистнуудайнгаа бултадаа сугларяагүйдэ болодог байгаа. Мүн энэшье тоосоото суглаан дээрэ зарим коммунистнууд ерээгүй.

Тоосоото суглаан дээрэ шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгэ багаар дэлгэрээ гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Суглаанда байлсаһан 25 коммунистнуудай оройдоо 5-ниинь үгэ хэлэһэн байна. Тиигэбэшье, тэдэнэр хурса шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгэ дэлгэрүүлбэгүй.

Суглаанай баталан абаһан тогтоол соо элирүүлэгдэһэн дутуу дундануудые шууд усадхаха гэһэн зорилго шэнэ бюрогой ба бүхы парторганизациин үмэнэ табигдаба.

Б. Шатонов.

И. В. МИЧУРИНАЙ ТҮРЭҺӨӨР 100 ЖЭЛЭЙ ОЙДО

Байгша оной октябрин 27-до ородой агууехэ эрдэмтэ, байгаалиие шэнэдхэн хубилгагша Иван Владимирович Мичуринай түрэһөөр 100 жэлэй ой болохонь. Республикымнай городуудта, районуудта ба аймагуудта энэ үдэрые тэмдэглэхын түлөө бэлэдхэлэй хүдэлмэри хэгдэнэ.

Улан-Удын үрэ жэмэсэй станци һаяшаг үнгэрһэн городской выставкэдэ хабаадажа, нэгэдэхи шанда хүртөө һэн. Эндэ харуулагдаһан экспонадуудынь ехэ һонирхолтой байба.

Мүнөө үрэ-жэмэстэ культурануудай Байгалай үмэнэ ямараар ургуулагдажа байһаниие элирүүлһэн монтажууд бэлэдхэгдэнэ. Мүн И. В. Мичуринай ажаябадалда ба ажал-ябуулгада зорюулһан хөөрэлдөөнүүд болоно. Октябрин 26-да И. В. Мичуринда зорюулһан баярай суглаан болохонь.

Нэгэдэхи дунда һургуулиин 4—7 классуудта пионерскэ суглаан болохо, И. В. Мичурин тухай элидхэл хэгдэхэ юм. Юннадуудай кружогой гэшүүд, Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадаһан һурагшад кружогто ябажа олоһон дүй дүршэлөө, выставкэдэ хараһан үзэһэн юумэ мичуринска туршалганууд тухайгаа хөөрэжэ үгэхэ. Тус һургуулиин ахалагша классуудай һурагшадай вечер эмхидхэгдэхэ, Мүн «Земля в цвету» гэжэ картина харуулагдаха. И. В. Мичуринай ажабайдалда ба ажал-ябуулгада зорюулан, ханын газетэнүүд гаргагдаха.

Энэ һургуулиин юннадуудай кружогойхид гибридүүдые, помидорой үрые хартаабхада һуулгажа ургуулха туршалгануудые хэхэнь. Энэ һургуулиин һурагшад тоо һайхан сэсэгүүдые ургуулан, классуудаа гоёохо гэжэ шиидэбэ.

Республиканска бурят дунда һургуулида мүн лэ И. В. Мичуринай ажабайдал ба ажал-ябуулгада зорюулһан вечер үнгэргэгдэхэнь. Тэндэ Мичуринай бага наһан тухай, хаанта Росси ба Советскэ үедэ тэрэнэй ямар ажабайдалтай, ажал-ябуулгатай байһаниие харуулһан элидхэлнүүдые һурагшад хэхэ. Һүүлээрнь «Мичурин» гэжэ картина һурагшадта харуулагдаха байна.

Городоймнай бэшэшье һургуулинуудта мичуринска үдэрые угтаха бэлэдхэл хэгдэнэ.

И. В. Мичуринай түрэһөөр 100 жэлэй ойдо.

Алтайска хизаарта виноград ургуулжа болохо юм гэжэ хүдөө ажахын хэршье зоримгой новаторнууд революциин урда тээ ухаан ойндоошье оруулдаггүй байһан юм. Барнаулда, Алтайскда, Бийскдэ, Рубцовско болон хизаарай бусад нютагуудта мүнөө үедэ виноград ургажа эдеэшэдэг болонхой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Белокуриха гэжэ курортын хамһабариин ажахын виноградникууд. Наада таладань агроном В. А. Недин виноградникуудые шалган хаража байна.

ТАСС-эй фотохроника.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Саянтын МТС-эй харьяата колхозуудай һаалишадай зүблөөндэ хабаадагшад: (зүүн гарһаа) П. Н. Собенникова («Улаан Оронго» колхоз), М. П. Курдюкова («8-ое Марта» колхоз), М. Г. Жамсаранова (Кировэй нэрэмжэтэ колхоз), Я. Омоктуева («Улаан Оронго» колхоз), Б. Ц. Норбоева («Коммунизм» колхоз) гэгшэд Иволгын МТС-эй зонодохи Маленковой нэрэмжэтэ колхозой эрхим һаалишан В. Д. Бурковатай заседаниин забһарта хөөрэлдэжэ байна.

А. Мантаевай фото.

Мүнөө жэл һү бүри ехээр һаахын түлөө

Саянтын МТС-эй харьяата колхозуудай һаалишадай зүблөөнһөө

Наратай сэлмэг намарай үглөөгүүр Оронго тосхоной үйлсэнүүдээр һайндэреэхеэр хубсалһан хүн зон баруун зүүн тээшээ субана. Һаалишадтай сугтаа «Улаан Оронго» колхозой клубта хүрэжэ ерэхэдэ, газаа зосоогүй зон угаа олон. Клубай ханануудта элдэб лозунг, плакадууд хадагданхай.

Үглөөнэй 11 час болобо хэбэртэй. Зүблөөндэ ерэһэн бүхы һаалишад клубай газаа жэрылдэжэ байһан ашаанай 6 автомашинада һуужа, «Улаан Оронго» колхозой племенной фермын үнеэдэй типовой байрануудые үзэхеэ ошобо. Саянтын МТС-эйхидһээ гадна, мүн Иволгыншье МТС-һээ айлшаар ерэһэн һаалишад экскурсида хабаадалсажа, малай типовой байрануудые, тэжээлэй цех, силосэ траншей болон башнинуудые хараа. Эндэ ябахадаа һаалишад хамаг юумээр һонирхоно. Илангаяа 100 үнеэдэй байдаг байрада тодхогдоһон электроһаалгын агрегадые һаалишад ехээр һонирхоо. «Хайшан гээд энээгээр һаадаг юм», «һаалишад энээнээ хүдэлгэжэ шададаг гү?... — гэжэ байжа һаалишад тус колхозой зоотехнигһээ асууна.

— Манай колхоздо малай байранууд муу аад, механизмуудые тодхохын аргагүйл даа,—гэжэ «8-ое Марта», «Коммунизм», Кировэй нэрэмжэтэ колхозуудай һаалишад оронгынхидай байдал харахадаа хөөрэлдэнэ. Энэншье зүб. Юуб гэхэдэ, «Улаан Оронго» колхозһоо бэшэ, бусад колхозуудтань фермын ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдые механизацилха талаар өөдтэй юумэн хэгдээгүй байна.

Үдэрэй 12 час. Клуб соо 200 гаранород бурядшье, залуу наһажаалшье һаалишад сугларжа, һууринуудаа эзэлнэ. Партиин Иволгын айкомой Саянтын МТС-эй зонодохи секретарь нүхэр Д. М. Цыренов МТС-эй харьяата колхозуудай һаалишадай зүблөөе нээгдэһэндэ тоолоод, главна зоотехник нүхэр Торгашинда үгэ үгэнэ.

«1954—1955 оной ажахын жэлдэ колхозуудай, фермэнүүдэй болон һаалишадай ажалай дүнгүүд ба ажахын шэнэ жэлэй зорилгонууд тухай» хэһэн элидхэл соогоо нүхэр **Торгашин** иигэжэ хэлэбэ: «Саянтын МТС-эй харьяата колхозууд КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоолые бэелүүлхын түлөө 1955 ондо эршэмтэйгээр тэмсэжэ, зарим тэды амжалта туйлаа. Тиин МТС-эй харьяата колхозууд 1954 онойхидо орходоо 46,3 процент ехээр һү һааһан байна. «Коммунизм», «8-ое Марта» колхозууд гүрэндэ уялгата ёһоор һү тушааха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргээд, мүнөө гүрэндэ һү худалдажа байна. Һү ехээр һаадаг болоһонһоо хойшо олонхи колхозуудай олзо доход горьтойхоноор дээшэлнэ. Илангаяа «8-ое Марта» колхоз һү һаалгаар амжалтануудые туйлаба. Ажахын үнгэрэгшэ жэлэй турша тус колхоз урда жэлэйхидэ орходоо 60,6 процент һү ехээр һааба. Колхоз үнеэн бүриһөө 1087 литр һү һаагаа. Эдлүүриин газарай 100 гектар бүридэ абаад харахада, 65,5 центнер һүн һаагдаһан байна.

Эдэ түрүүшын амжалтанууд хайшан гэжэ туйлагдааб гэхэдэ, иимэ. Һү һаалгаар колхозуудай, фермэнүүдэй болон һаалишадай дунда социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр эмхидхэгдээ. Үнеэдһээ бүри ехэ һү һаахын тула колхозой правленинүүд, партийна организацинууд эмхидхэлэй горьтой хүдэлмэри ябуулаа. Мүрысөөнэй дүнгүүд аймагай болон республиканска газетэнүүдэй хуудаһануудта һара бүри толилогдодог байгаа.

Һаалишадаар эрхим һайн хүнүүдээ табихын тула горьтой ажал хэгдэһэн байна. Колхозой түрүүшүүл, ажал хүдэлмэридөө сэхээр, шударгыгаар хандадаг хүнүүд һаалишадаар табигдаа. Племенной фермын һаалишадай дунда Я. Омоктуева, Б-Ц. Норбоева, С. Доржиева гэгшэд шалгарба. Эдэ һаалишад хоёр мянга гаран литр һү үнеэн бүриһөө һаажа, социалистическэ мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ гараа. Нютагай үүлтэрэй үнеэн бүриһөө 1339 литр һү һааһан һаалишан Пея Собенникова («Улаан Оронго» колхоз) түрүү һуури эзэлбэ. Тиимэһээ һүнэй-товарна фермэнүүдэй бүхы һаалишад ерэхэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 1500 литр һү һааха дүүрэн аргатай байна.

Саашадаа, нүхэр Торгашин һү һаалгын дутуу дунданууд дээрэ тогтон хэлэбэ. МТС-эй харьяата зарим колхозуудай правлени, партийна эхин организацинууд, мүн тэндэхи зооветеринарна мэргэжэлтэд үнеэдые һаалгада, түл абалгада түрүүшүүлэй дүй дүршэл үшөөл хангалтагүйгөөр нэбтэрүүлнэ. Жэшээлхэдэ, «8-ое Марта» колхозой олонхи тугалнууд ажахын үнгэрэгшэ жэлэй турша үбэл, хабар эртэ абтаһан байхадань, «Улаан Оронго», «Коммунизм» колхозууд тугалнуудайнгаа хахадһаа олонхиие, хабар орой, зундаа абадаг байна. Тиимэһээ эдэ колхозууд нилээд ехэ һү дутуу һаана бшуу.

Зарим колхозууд үнгэрэгшэ үбэлжэлгын үедэ тугалнуудаа эхэһээнь һалгаажа, түлигдэдэггүй байрада түлжүүлжэ захалһан аад, эсэстэнь хүргөөгүй. Энэ юун дээрэһээ болооб гэхэдэ, дурсагдаһан шэнэ, түрүү арга хэрэглэхэдээ олон алдуу гаргажа, хэдэн тугалнуудаа үхүүлһэн байгаа.

— Ерэхэ үбэлжэлгын үедэ тугалнуудаа түлигдэдэггүй байрада, эхэһээнь һалгаажа түлжүүлээд, ерэхэ намар томо, тобир тарган буруунуудтай болохо ёһотойбди, — гэжэ нүхэр Торгашин хэлэнэ.

МТС-эй харьяата колхозуудта малай тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэри юрэнхы дээрэ эмхитэйгээр ябуулагдаа. Сабшалангай гарасын тиимэ һайн бэшэ байһаншье һаань, эндэхи колхозууд горьтой үбһэ хуряажа, нёдондонойхиһоо 1,5—2 дахин ехэ силос дараба. Тиимэһээ һаалишад, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд бэлэдхэгдэһэн тэжээлээ тон нарииаар хубаарилжа, үнеэн бүриин нормо табижа, тогтоогдомол гуримаар үнеэдээ эдеэлүүлхэ ёһотой. Иигэжэл ажаллаа һаа, үнеэдһээ һүн ехээр һаагдаха бшуу.

— Манай МТС-эй харьяата колхозууд, һаалишад, 1956 ондо үнеэдһээ һү ехээр һаахын тула малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхэ, үбэлэй сагта үнеэдээ зүбөөр эдеэлүүлэн һааха, ажахын шэнэ жэл соо племенной үнеэн бүриһөө 2500—3000 литр, нютагай үүлтэрэй үнеэн бүриһөө 1500 литрһээ доошо бэшэ һү һаахын түлөө оролдохо ёһотой, — гээд, нүхэр Торгашин үгээ дүүргэбэ.

Һүүлээрнь элидхэлые зүбшэн хэлсэлгэ боложо, гансашье Саянтын МТС-эй бэшэ, мүн Иволгын МТС-эй харьяата колхозуудай һаалишад фермэнүүдые даагшад, зооветеринарна мэргэжэлтэд үгэ хэлээ.

«8-ое Марта» колхозой һүнэй-товарна фермые даагша нүхэр **Торгашин** эгээн түрүүн үгэ абаба. «Манай фермын һаалишад үнеэдһээ һү һурагүй ехээр һаадаг болоо. Теэд үнеэдэймнай байранууд бултадаа хуушан. Мүн тэжээл нёдондонойхидо орходоо багаар бэлэдхэһэн байнабди. Мүнөө үедэ фермын һаалишад тэжээл бэлэдхэлэй бригадынхидтай хамта хартаабхын эшээр, мүн овощиин үлөөдэһөөр 250 тонно силос дараад, үшөө 100 тонно даража байна. Гадна, үнеэдтээ шэмэтэ, бүдүүн, концентрированнэ тэжээл тон һайнаар буйлуулжа, нарин нягтаар хубаарилжа эдюулээ һаа, ажахын шэнэ жэлдэ нёдондонойхидо орходоо хоёрһоо үлүү дахин ехэ һү һаажа шадахабди.

Манай фермын һаалишад ажахын шэнэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 1300 литр һү һааха уялга абаа. Тиигээд «Улаан Оронго» колхозой һүнэй-товарна фермын һаалишадые маанадтай мүрысөөндэ фермын һаалишадай зүгһөө урииаб» гэжэ нүхэр Торгашин хэлэбэ.

— 1953—1954 оной ажахын жэлэй туршада үнеэн бүриһөө 1030 литр һү һааһан һаа, ажахын үнгэрэгшэ жэлдэ 1339 литр һаагааб, — гэжэ «Улаан Оронго» колхозой һаалишан **Пея Собенникова** хэлэнэ. — Манай колхозой һаалишад партиин ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоолой даалгабариие 1955—1956 оной ажахын жэлдэ хүсэд бэелүүлхээр зоригжонхой. Энэ зорилгоёо дүүргэхын түлөө һаалишад үнеэдээ зоотехническэ заабарииин ёһоор харууһалха, үбэлдөө үнеэдһээ һү ехээр һаахын түлөө бүхы хүсэ шадалаа гаргаха байна. Би өөрөө ажахын энэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 1800 литр һү һааха уялга абанаб.

«Коммунизм» колхозой һаалишан **Норбоева** ажахын үнгэрэгшэ жэлдэ фермынгээ хэһэн ажал тухай иигэжэ хэлээ: — Үнгэрэгшэ жэлдэ манай фермын һаалишад зоотехническэ заабаринуудые ажалдаа хүсэд хэрэглэхын түлөө ехэхэнээр оролдобо. Жэшээлхэдэ, фермэдэмнай үдэрэй тусхай гуримтай боложо, үнеэд нэгэ сагта эдеэлүүлэгдэдэг, һаагдадаг болоо. Гэбэшье, үнеэдые зүбөөр эдеэлүүлэн һааха түрүү арга манай эндэ хэрэглэгдээгүй. Мүн хүсэд хүрэхэ тэжээлгүй дээрэһээ үнеэдээ эртэ шэргээдэг байнабди. Гадна, һаалишад хэдэн дахин һэлгэгдэнэ. Эдэ дутуунуудые усадхабал, ажахын энэ жэлдэ урданайхида орходоо хоёр дахин ехэ һү һаадаг болохобди. Үнгэрэгшэ жэлдэ 2 мянга гаран литр һү үнеэн бүриһөө һааһан һаа, ажахын энэ жэлдэ 3 мянган литр һү һаахаб.

«Улаан Оронго» колхозой түрүү һаалишан **Омоктуева** малай тэжээлэй база байгуулха тушаа, мүн һаалишадай ажалые хүнгэдхэхын тула фермын ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдые ехээр механизацилха шухала байһан тушаа хэлээ. Ажахын энэ жэлдэ 2700 литр һү үнеэн бүриһөө һааха уялга абанаб. Энэ үгэдөө хүрэхын тула оролдохоб гэжэ нүхэр Омоктуева мэдүүлбэ.

«8-ое Марта» колхозой һаалишан **Курдюкова**, «Улаан Оронго» колхозой племенной фермые даагша **Б. Бадмаев**, Иволгын МТС-эй харьяата Маленковой нэрэмжэтэ колхозой һүнэй-товарна фермые даагша **Титов**, энэ колхозой һаалишан **В. Буркова**, Саянтын МТС-эй харьяата Кировэй нэрэмжэтэ колхозой племенной фермые даагша **Батуев**, «Коммунизм» колхозой племенной фермые даагша **Л. Гармаев** болон бусад үгэ хэлээ.

Мүн партиин Иволгын айкомой секретарь нүхэр **Петров** һаалишадай ажахын шэнэ жэлэй зорилгонууд тухай хэлэһэн байна.

Һүүлээрнь зүблөөндэ хабаадагшад Саянтын МТС-эй харьяата колхозуудай бүхы һаалишадта хандаһан хандалга баталан абаа. Энэ хандалга соогоо Саянтын МТС-эй харьяата колхозуудай һаалишад Иволгын МТС-эй харьяата колхозуудай һаалишадые социалистическэ мүрысөөндэ уриһан байна.

Иволгын МТС-эй главна зоотехник Денисенко үгэ абажа, һаалишадай энэ уряаень угтан абаһанаа МТС-эйнгээ харьяата колхозуудай һаалишадай зүгһөө мэдүүлбэ.

Зүблөөндэ хабаадагшад «Уласхоорондын байдал тухай» лекци ехэ һонирхон шагнаа.

Аймагай Культурын байшангай уранһайханай самодеятельностиин коллектив һаалишадта концерт харуулба.

Иигэжэ Саянтын МТС-эй харьяата колхозуудай һаалишад ажахын үнгэрһэн жэлэй үрэ дүнгүүдые зүбшэн хэлсэжэ, ажахын шэнэ жэлэй зорилгонууд тухай үгээ андалдажа, социалистическэ уялгануудые абаһан байна.

Зүблөөнэй үедэ нүүдэл наймаан, столово эмхидхэгдээ.

Саянтын МТС-эй харьяата колхозуудай һаалишад ажахын энэ жэлдэ 1954—1955 онойхидо орходоо хоёр дахин ехэ һү һаахаар шиидэнхэй, зоригтой хүхюунүүд колхозуудтаа бусаһан байна.

Д. Самбуев, манай тусхай корреспондент.

Советско-австри... худалдаа найма... харилсаан ту...

СССР-эй ба Австрийска ...кын Правительствена ...дай хоорондо энэ оной апр...скава хэлсээнэй болох...даа наймаан ба суднаар ...хай Договорые, эд бара... абалсаха ба түлөөһэн тух...нүүдые Советскэ Союзай ...стрийска Республикын ...баталха гэжэ хэлсэгдэһ...дээжэ болоһон байна.

Энээнэй ёһоор һүүлэй ту...ороной правительствонууд...до худалдаа наймаанай х...хани ёһоной ба бэе бэеэ ...гын оршон байдалда хэл...бэедээ ашагтай байхаар ...наймаанай харилсаа тогто...ньс талын хүсэжэ байһые ...Венэдэ хэлсээнүүд хэгдэж...риин 14-дэ дүүрээ. Тэрэн...далдаа наймаан ба судна...тухай Договор, эд бараа ...абалсаха ба түлөөһэн тух...нүүд Советскэ Социалисти...публикануудай Союзай бо...рийска Республикын хоор...талагдаһан байна.

Худалдаа наймаан ба...ябалга тухай Договор хо...хоорондохи экономическа ...най юрэнхы ёһо гуримые...тусхайлбал, худалдаа н...болон суднаар ябалгын т...бэедээ таатай эрхэ байда...хо, промышленностиин, ху...хын ба транспортын тала...дээ ашагтай туһатайгаар ...ной хоорондо дүй дүршэ...абалсаха ябадал хара...байна.

Эд бараа андалдан аба...хай Хэлсээн, мүн түлөө...Хэлсээн хадаа СССР-эй ...стриин хоорондоо наймаа...ба тоосоо хэхэ гуримые т...но.

Договор болон Хэлсээну...лэй болзороор баталагдаа...

Эд бараа андалдан аба...хай Хэлсээнэй хүсэндэ...һоо хойшо түрүүшын ...хоёр һарын турша соо б...худалдалсаха эд бараанай ...зохёогдоо. Тэрэнэй ёһоо...тала, багсаахада, 100 мил...рингэй эд бараа худалдаха...

Энэ үе соо Австри энер...ба электротехническэ т...нүүдые, тепловозуудые, го...буксирнуудые, модо да...кузнечно-прессовэ түхеэрэ...металл отолдог станогууд...ба эдеэ хоолой промышл...хэрэглэгдэхэ түхеэрэлгэнү...бель, фанерэ болон бусад ...дые Советскэ Союзда худа...лоо.

Советскэ Союз хадаа ор...ряа, шулуун нүүрһэ, асбес...концентрат, хлопок, нефть ...гада хэрэгтэй соргонууды...сплавуудые, промышленна...хэрэглэгэнүүдые, автомоби...ангай арһа болон бусад тов...Австрида худалдаха юм.

Худалдаа наймаан ба...ябуулга тухай Договорто, ...андалдан абалсаха тухай Х...түлөөһэн тухай Хэлсээндэ ...талаһаа Гадаадын худал...маанай министр И. Г. Каб...стрийска талаһаа — Гадаа...рэгүүдэй министр Л. Фиг...бяа.

Договор ба Хэлсээнүүд...лалга СССР-эй болон Ав...Республикын хоорондохи...ческа ба хани ёһоной хар...дые саашадань хүгжөөлгэ...байна.

Редакцида ерэһэн бэ...

Казаринай „үглөө" ... бүри хүлеэнэбди

Түнхэнэй аймагай «Побе...хоздо сентябрин 15-һаа хо...дио дуугаранагүй. Радиолини...жа үгыт гэһэн гуйлтатай...хозой гэшүүд аймагай центр...диоузелай начальник нү...риида хэдэ дахин хандаһа...Гэбэшье, нүхэр Казарин ...«үглөө, үглөө» гэһээр, мүн...рэтэр лини заһуулнагүй. ...диогоор дамжуулагдадаг ...дые саг соотоо шагнажа ба...хозингууд ехээр хүсэнэ.

А. Сороко...

Суургатай байд... амбулатори...

Мухаршэбэрэй аймагай ...амбулаторидо хүдэлмэрилд...шер Мельник ажалдаа хай...гээр хандана. Хараһан лэ с...булаториинь үүдэндэ ман...ра суурга үлгөөтэй, нүхэр ...хайшаачьеб ябашаһан ба...

Үнгэрэгшэ үбэлдөө тус ...ри түлишөөр дутамаг дэ...хүйтэн байгша һэн. Теэд ...жэлдэ энэ амбулаториие д...үбэлдөө хүсэд хүрэхэ түлеэ...гаха тушаа хэмжээн эрт...тангүй.

А. Б...

…городской техническэ конференциие угтуулан

…мжэгдэхэ ёhотой шухала хэрэг

…ЦК-гэй июльскэ Пле…ри дээрэ техническэ дэб…аха талаар предприяти…женерно-техническэ хү…шэдэй ба хүдэлмэришэ…сэн хүндэтэй зорилго та…рэгые шиидхэхын тулада …нуудай хүдэлмэришэд …рижуулгын ба ухаалан …хүдэлмэридэ эдэбхитэй…алсан, машина зэмсэ…струкциие шэнэдхэн ху…бүтээсыень дээшэлүүлхэ …оно. Ороноймной про… түрүү предприятинуудай …рижуулагшад болон ухаа…гшод урдаа табигдаhан …гые амжалтатайгаар бэе…лээ.

…аар Улан-Удын промыш…приятинуудые абажа үзэ…и тэды амжалтын туйлаг…анинь элеэр харагдана. …Железнодорожно районой …нуудта байгша оной үн…ара соо уралан нарижуул…алан зохёолгын 2 мянга …дхал оруулагдажа, тэдэ…нинь үйлэдбэридэ нэбтэ…, жэл соо 4 миллион тү…малта хэхэ арга олгобо. …орденто паровозо-вагонно …дэлмэришэд ухаалан зо…ёдондонойхиhоо hурагтүй …эр хабаадалсадаг болоо. …удэлмэришэд өөhэдынгөө …уд болон технигүүдэй ху…үүсхэлтэй эдэбхитэйгээр …лжэ, 708 дурадхал оруу…э тэдэнэйнь 457-ниинь үй… нэбтэрүүлэгдэжэ, мүн лэ …н түхэригэй алмалта хэ…. Энэ хүдэлмэридэ хабаа…хүдэлмэришэдэй тоо 840 …энь нёдондоной энэ үеын…эбэл, 100-гаад хүнөөр оло…йна. Тэдэнэй зариманиинь …и технологиие, машина …й конструкциие шэнэдхэн …, ажалай бүтээсые сааша…лүүлнэ. Тэдэнэй тоодо …лэлэй эд бараа үйлэдбэ…ын механик С. М. Захва…струментальна цехын то…В. Поздеев, техник нүхэр …хнологууд Н. Слезкин, К. …фрезеровщик М. Чернышев …ад оролсоно.

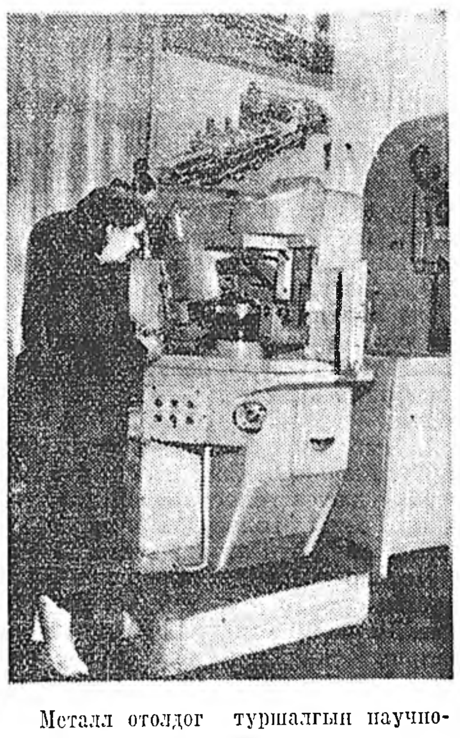
…уралан нарижуулагшад …лан зохёогшод энэ жэлдэ …н түхэригэй алмалта хэхэ …уудые зохёохо гэhэн со…скэ уялга абанхай. Мү…р абаhан уялгаяа амжал…р бэелүүлжэ байна. Заво…дтэ тус асуудалаар хэгдэ…ан хүдэлмэриие аба…, инструментальна цех …ынь нүхэр Забалотный) …ябана. Эндэ уралан на… ба ухаалан зохёолгын …ние технолог нүхэр Шля…бэрилдэг юм. Энэ жэлэй …йшо оруулагдаhан 50 га…дхалнуудай 22-ынь үйлэд…нэбтэрүүлэгдээд, hайн аша …ужа байна. Гансахан то…с Поздеев 8 дурадхал зо…ногууд болон бусад зэр зэмсэгүүдэй бүтээсые нилээд ехээр дээшэлүүлээ. Мүнөө нүхэр Захватихата хадааhа үйлэдбэрилхэ шэнэ станогой конструкци зохёожо байна.

Тэрэшэлэн түмэр замай Улан-Удэ станциин паровозно деподо энэ хүдэлмэри муу бэшээр табигданхай. 9 hара соо 100 гаран дурадхал оруулагдажа, тэдэнэй 82-нь үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдээ. Паровозно депогой үйлэдбэриин эрхэ байдалда заhабариин хүдэлмэриие hайнаар ябуулха арга бии. Детальнуудые хүйтөөршье, мүн халаажашье бүтээхэ тусхай түхеэрэлгэнүүдтэй. Заhабарида ороhон паровозуудые механическаар угааха, хүндэ хүндэ детальнуудыень заhабариин станогуудта тодхохо хүдэлмэринүүд гүйсэд механизацилагдаа гэхэдэ болохо.

Энэ хэрэгтэ городой предприятинуудта иимэнүүд зарим амжалтануудай туйлагдажа байбашье, олонхи предприятинуудта уралан нарижуулга ба ухаалан зохёолго хангалтагүйгөөр ябуулагдана. Тэдэ предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй шиидхэбэри соо онсо тэмдэглэгдэhэн, техническэ дэбжэлтын талаар тон шухала энэ асуудалые шиидхэлгэдэ анхарал багаар хандуулагдана. Хүдэлмэришэдэй зохёоhон үнэтэ дурадхалнууд үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэнгүй хэдэн hараар хэбтэхэшье ушар үзэгдэнэ. Энэнэй гол шалтагаан юуб гэхэдэ, зарим предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд болон инженернүүд, технигүүд өөhэдынгөө уялгануудта хайша хэрэгээр хандана, баян техникые бүтээсэ ехэтэйгээр хэрэглэхые оролдоногүй. Жэшээнь, вагонуудай мөөрэй зарим детальнуудые токарна станок дээрэ заhабарилха гэжэ Улан-Удэ станциин вагонно депогой токарь нүхэр Рябцевай дурадхаhынь үйлэдбэридэ хэрэглэгдэнгүйгөөр үлэшөө. Гадна, энэ нүхэрэй зохёоhон аша туhатай бусад дурадхалнууд хэрэглэгдэнгүй үлэhэн байха юм. Тиихэдэ олзоборилгын артельнүүдтэ уралан нарижуулагшад урмашуулагданагүй.

Октябриин 18—19-дэ городской техническэ конференци үнгэргэгдэхэнь. Тэрээндэ Читын түрүү предприятинуудай уралан нарижуулагшад хабаадалсаха юм. Конференциин хүдэлмэридэ хабаадалсаhан хүдэлмэришэд, технигүүд, инженернүүд уралан нарижуулга ба ухаалан зохёолгые саашадань хүгжөөлгөөр дүй дуршэлөө андалдан абалсаха байна. Иимэhээ предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд, партийна, профсоюзна ба комсомольско организацинууд техническэ дэбжэлтэ туйлахын тулада уралан нарижуулга ба ухаалан зохёолгын асуудалнуудые али болохоор дэмжэхэ, тэрээндэ хүдэлмэришэдые олоор хабаадуулхые оролдохо ёhотой.

М. Власьевский,
КПСС-эй Улан-Удын горкомой промышленностиин таhатай инструктор.

Металл отолдог туршалгын научно-шэнжэлгын институт автоматическа линидэ хэрэглэгдэдэг шестерёнконуудые бүтээдэг шэнэ станок ухаалан зохёогоо. Шүдэтэй колесо бүтээхын тулада хахад минутаhаа дээшэ бэшэ саг хэрэглэгдэдэг юм. Шестерёнконуудай оорынь үнэ хэдэн дахин химдараа.

Шэнэ станок автоматическаар хүдэлдэг юм. Энэ станогые элдэб түхэлэй шестерёнконуудые бүтээхын тулада тааруулан хэрэглэжэ болохо байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: шэнэ станогые ухаалан зохёоhон инженер-конструктор Э. А. Анин станогые туршажа үзэhэнэй hүүлээр шалган хаража байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Пароход дээрэ лекцинүүд уншагдана

Байкало-Селенгинскэ техническэ участогай партийна организаци хүдэлмэришэд болон инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй эрдэм мэдэрэлые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулдаг. Энэ зорилгоор пароходууд дээрэ политическэ болон техническэ темээр лекци, хөөрэлдөөнүүд олоор эмхидхэгдэнэ.

Энэ жэлэй тамаралгын үедэ научна болон политическэ эрдэм дэлгэрүүлхэ Бүхэсоюзна обществын Бурят-Монголой отделениин лекторнүүд хэдэн олон лекци уншаhан байна.

Д. Балданов.

Студентнүүдтэ баясхалан хүргэгдэбэ

Зооветинститудай зоотехническэ факультедэй 1-дэхи курсын студентнэр таряа, овощь хуряалгын үедэ Сэлэнгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоздо туhаламжа үзүүлhэн байна.

Тэдэнэр колхозой ток ба комбайн дээрэ, силос даралга болон ашаалга дээрэ эрхим hайнаар хүдэлмэрилжэ, туд бүридөө 30—50 ажалта үдэр, зарим студентнэр 80—90 ажалта үдэр олоо.

Үнэн сэхэ, оролдосото ажалайнь түлөө колхозой правлени, партийна организаци тэдээндэ баясхалан хүргэhэн ба 1000 түхэриг мүнгэн шан барюулhан байна.

Б.-С. Бадмаев.

ЗАЛУУ БЭШЭГШЭДЭЙ ЗОХЁОЛНУУДhАА

(Залуу уранзохёолшодой республиканска зүблөөндэ хабаадагшадай шүлэгүүдhээ)

А. БАДАЕВ

Туг тухай гурбан шүлэг

ПОЛКЫН ТУГ

Гвардейскэ полкын нангин тугынь
Гүрэнэй тугай бишыхан хуби мүн.
Гайхамшагта дайшалхы тэрэнэй замыень
Габьяата шагналаар оромни шэмэээ юм.
Алдарта хэрэгүүдэйнь гэршэ урдамнай:
Аржагар соорхойнууд олые хэлэнэл.
Түүхын хуудаhа ираад яахамнайб,
Тугай шарханууд амиды түүхэнь лэ.
Арадай бидэндэ барюулhан энэ туг
Сталинградhаа Берлиндэ хүрэжэ бусаа hэн.
Арадай жаргал — улаахан энэ туг
Ами наhанhаамнайш үлүү гамтай hэн.
Энэ туг доро агуу байлдаан соо
Эрэлхэг зоригтой тэмсэжэ илаабди.
Энэ туг доро Александр Матросов
Энгэрээрээ амбразура бүглөө hэн.
Энэ туг доро хатуужаал зүрхэмнай,
Эрхэ сүлөөгөө дайсадhаа аршалаабди.
Энэ туг доро унаhан нүхэдөө
hүүлшын замда хүндэлэн үдэшөөбди.
Энэ туг доро үдэрhөө үдэртэ
Эрдэм мэргэжэлээ дээшэлүүлэн hуранабди,
Энэ туг доро эрид сохисоор
Эсэсынь харуулхабди дай үүсхэгшэдтэ.
Элшэ бадаранхай, туяа татанхай
Энэ тугай hахюул матростол
Эхэ оромни дэлхэй дээрэ жагсанхай
Эб найрамдалай хүндэтэ постдо.

ТУГНАЙ БАЯРТАЙ

Аниргүй полк зэргэдэ жагсанхай.
Аляаhанай ниидэхэнь энээгүүр элихэн.
Эрэлхэг нюурнууд штаб руу харанхай.
Эдэнэй зүрхэн сохилно адлихан.
— Номгон! — гээд захиралта зэдэлнэ
Нээрнэ хүгжэм — угталгын марш
Тодорхой алхамаар тугша гэшхэлнэ,
Түжүүрхэдэнь орден, медальнууд hаргамаар.
Дүлэндэ хуухаранги Улаан туг эндэ
Далан соорхойгоо hайрхаhандал омогорхуу
Тугшын мүрэ дээрэ намилзан hэбшээндэ,
Тамараа аалихан жагсалай урдуур.
Алдар суутай энэ тугаа
Амяа даранхай авиаторнууд угтаа.
Сэдьхэл хүдэлгэмэ энэ минутые
Сэрэгшэ хүн hайса мэдэхэл даа!
Тэндэ жагсаашна, сэрэгhээ табигдагшадта
Тобшохон үгэнүүдээр командир хандаа:
«Гамнажа ябахытнай этигэнэбди таанадтаа
Гвардейскэ нэрээ амгалан ажалдаа».
Дүтын уула тайгаар сууряатан
Дорюун шангаар «Ура!» зэдэлбэ.
Баатарлиг маряатай старшина — моряк
Бусагшадай үмэнэhөө үгэ хэлэбэ:
«Хүндэтэ нүхэдни! Түрүүшын зэргэдэ
Хэзээдэшье ябахаар таниие найдуулнабди,
Нютаг оронойнгоо хилые эндээ
Наринаар сахигты! Таниие уринабди».
Уляангирhаа унана алтан набшаhан,
Огторгой бүрхэг, уйдхаргай, гунигтайшье даа
Тугтаяа хахасалгын hүүлшын агшамые
Тэндэ байгшад мартахагүйл наhандаа.
Тугай дэргэдэ старшина дүтэлөө,
Толгойhоо малгайгаа абажа үбдэглөө,
Торгон хормойень таалан үндөө,
Тогтолгүй нёлбоhон нюдэдтэнь ялаганаа.
Байлдаанай бэрхэшээлые хамта дабаhан
Буурал толгойто эсэгэ командиртаа,
Сугтаа аяншалhан нүхэд авиаторнуудта,
Старшина hүүлээрнь дохибо аргаахан.
Алтан бодолнуудые түрүүлнэ тангариг
Арюун зүрхэндэнь бусагша нүхэдэй:
Хэрэгтэй болоо hаань, жагсахабди бидэнэр
Хэзээдэ шам доро,
уулзатараа тугтай!

ТУГ ТУХАЙ БАЛЛАДА

Советскэ Армиин центральна музейдэ
Суглардаг хүнүүд витринын дэргэдэ:
Баян түүхэтэй нэгэ туг тэндэ
Бадаран байдаг тугуудай зэргэдэ.
Байлдаанда унаhан геройнуудай шуhые
Бүдтөө элбэгээр шэнгээжэ, улайгаа юм.
Тэнсэлгүй байлдаанда тэдэнэй унаhые,
Тангаригаа дүүргэhыень hануулан үгэдэг юм...
Нэрэгүй солдадай үбэрhөө тэрэ туг
Ниитын булаша соо hүүлдэ олдоо hэн.
Дайсанай hабарта ороогүй тэрэ туг
Дайнай музей соо хүндэтэй ороо hэп.
Нойрсыт мүнхэдөө амгалан нойроор.
Наhаяа гамнангүй, тугаа абараат,
Н-скэ полкынхид,
Нэрэгүй солдат.

ТҮМЭРЗАМШАДАЙ КЛУБ

Мысовая станциин вокзалда дүтэхэн түмэрзамайхидай клуб бии юм. Тус клубай эдэбхитэд КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй шиидхэбэринүүдые түмэрзамайхидай дунда тайлбарилан ойлгуулха талаар бага бэшэ хүдэлмэри хэнэ. Клубай правлени бүхы хүдэлмэрсэ шэнэдхэн табижа, хэдэн хэмжээ-ябуулгануудые дүүргэхэ гэжэ түсэблэhэн байна. Жэшээлхэдэ, энэ клубта хэдэ хэдэн лекцинүүдые ажалшадта уншаха, радиоузелай хүдэлмэри шэнээр ябуулха гэхэ мэтэ хэмжээнүүд хараалагдаhан байгаа. Мүн Байкало-Кударын аймагай колхозуудта гаражa, колхозингуудта, МТС-эй механизаторнуудта наада болон концертнүүдые харуулхые бэлдэhэн байна.

Мүнөө хараалагдаhан хэмжээ-ябуулганууд дүүргэгдэжэ байна. Клубта хододоо лекцинүүд уншагдана. Жэшээлхэдэ, КПСС-эй горкомой секретарь нүхэр Точилов КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй шиидхэбэринүүд ба түмэрзамайхидай зорилгонууд, станциин начальник нүхэр Полухин түмэрзамайхидай хүдэлмэриие саашань hайжаруулха тухай элидхэлнүүдые хэhэн байна.

Түмэр замай бүхы хүдэлмэришэдэй дунда ажалай түрүү дүй дуршэлые үргэнөөр нэбтэрүүлхын тула ехэхэн юумэ хэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, клубай дэргэдэ «Үйлэдбэриин түрүүшүүлдэ үгэ үгтэбэ» гэhэн витринэ эмхидхэгдэhэн байна. Энэ витринэдэ ажалай новаторнууд өөhэдынгөө дүй дуршэл тухай бэшэдэг юм. Эндэ залуу түмэрзамшад яажа мэргэжэл оложо байhан тухайгаа мүн бэшэдэг юм.

Ажалай түрүү дүй дуршэлые түмэрзамшадай дунда нэбтэрүүлхын тула эндэхи радиоузелай хүдэлмэрилэгшэд ехэ юумэ хэнэ. hүүлэй үедэ түлишын складай хүдэлмэришэдэй ажалай түрүү дүй дуршэл тухай горсоведэй депутат нүхэр Лермонтов, хүдэлмэришэд — нүхэд Каверин ба Цибульский радиоузелаар дамжуулан хэлэбэ. hүүлэй hарануудай турша соо түлишын складай коллектив шулуу нүүрhэ буулгаха түсэбөө үлүүлэн дүүргэбэ.

Мүн халаанай хүдэлмэриие hайжаруулха тухай станциин дежурна нүхэр Катков радиогоор үгэ хэлэhэн юм. Халаанайхид эмхитэйгээр ажаллаhанайнгаа ашаар графигай ёhоор саг соонь поезднуудые ябуулжа, шулуу нүүрhэ ашалгые 115 процент дүүргэбэ. Тус халаанда станциин хүдэлмэриие шалгагшад нүхэд Гоненко, Кочнёв, машинист нүхэр Каменецкий ба бусад шударгыгаар ажаллаа.

Техническэ пропагандые дээшэлүүлгэдэ радиоузел туhална. Клубай хажууда «Хүндэлэлэй доска» хэгдэнхэй.

Түмэрзамайхид саг үргэлжэ техническэ кинокартинануудые харадаг. Мүн «Булад шэрэм харгы зам дээгүүр», «Манай ороной түмэр замай транспорт», «СССР—түмэр замай агууехэ орон» гэжэ фотомонтажууд клуб соо hайханаар бэлэдхэгдэнхэй юм.

Н. Пурбуев.

Хоца НАМСАРАЕВ

(Замай тэмдэглэл*)

…гэдые үзэhэнэй hүүлээр …10 часта, Чойбалсан уулын …да, урдань Чойбалсанай …н газар байhан Ехэ Тэн…иан гэдэгтэ, Монголой …сайд Цыденбалай уряал …бултаараа ошобобди. Тэндэ …р нилээдгүй томо шулуун …аршалагдан ороходомнай, … доодо дабхарта уужам … соо Монголой юрэнхы …денбал, намай түб хорооной …мба, ехэ хуралай түрүүлэг…у, баhа удаалагша нарин …дарганар, яаман бүхэнэй …орлогшонор хүл дээрээ …бидэниие угтажа байба, …Цыденбалhаа эхилээд, нү…хүрэтэрнь золтолдон амар…ай hүүлээр поднос дээрэ …удтай духаряануудые са…аhатай эхэнэрнүүд асаржа …барина.

…хаpяануудые тэндэ байг…өөрөө мүргэлдүүлжэ мэн…лэл, ама хүрэжэ гэдэргэнь …ээрэ табинамди. Энэ хадаа …духаряагаар золгожо уул…олой ёhолол юм байгаа.

…эндэhээ дээдэ дабхарта …, тусхай хүндэлэлэй стол…уубабди. Стол бүхэндэ, эн…жаб гэжэ гонзогорхон саарhанууд дээрэ бэшэгдэжэ табигдаhан байба.

Би тэндэ, монгол сэрэгые юрэнхылэн командалагша генерал-лейтенант Бата, тэрээнэй эхэнэр, Монголой уранзохёолшодой түрүүлэгшэ Жаргал-Сайхан, мүн тэрээнэй эхэнэр эдэ дүрбэнтэй нэгэ столдо hуубаб. Манай бэшэ нүхэд тус тус столнуудта монголой дарганар ба бусад айлшадтай hуубад.

Юрэнхы сайд Цыденбал энэ будаалалгые нээжэ, 34 жэлэй баяр тухай тобшохоноор үгэ хэлээд, хундага үргэжэ, бидэнтэй мүргэлдүүлэн духаряа барихые дурадхажа, өөрөө түрүүлэн ууба. Үни удаан альга ташалдабабди.

Бүгэдэ духаряа баринамди, тэндэ манай Советскэ уласай, Хитад уласай, Корей уласай, Вьетнам уласай, Чехословаки уласай, Болгари уласай элшэн сайдуулай, айлшадай зүгhөө удаа дараа Монгол уласай 34 жэлэй ойн баярые ёhолон, баярай үтэнүүдые хэлэжэ, туд тудтаа хундага үргэнэд, баярай альга ташалган таhарнагүй.

Стол бүри зүйл бүриин эдеэ хоолнууд, зүйл бүриин архи ундануудшэнэ шэнээр дабхарлан ерэжэл байба.

Эндэ hуугшад удаа дараа баhал баярай үгэ хэлэжэ, хундагануудые үргэнэ, баhа дуу дуулалган эхилжэ, манай габьяата артистка Петрова айхабтар хүгжэлтэйгөөр советско-монголой хани харилсаан тухай дуу бурят-монгол хэлэн дээрэ дуулажа, хундага үргэбэ. hүүлээрнь хатар наадан эхилбэ.

Энэ мэтээр hүниин 2 час хүрэтэр найрлажа, юрэнхы сайд Цыденбал, намай түб хорооной нарин бэшэгэй дарга Дамба, ехэ хуралай түрүүлэгшэ Самбу, удаалагша дарганар ба сайдууд, арадай түлөөлэгшэнэр бүгэдэдэ ехэ баяр хүргэжэ, гар барилсан амаршалаад, байрануудтаа бусаhан байгаабди.

Үглөө үдэрынь, Монголой дүрбэн партизан үбгэдые өөрынгөө байрада урижа, бүхэли үдэртөө тэдэнэй габьяата гайхамшаг тэмсэлэй түүхэтэ ябадалнууд тухайда яриилдаhан байгааб. Эдэ партизанууд Сүхэ-Баатартай, Чойбалсантай, хатан баатар Магсаржантай хамта ябажа, монгол арадай хубисхалда хабаадалсажа, хархис хатуу дайсадтай хэдэн удаа эрид шангаар тулалдан дараhан байна. Тэдэнэй гайхамшагта түүхэнүүдые hонирхон тэмдэглэжэ абабаб, баhа тэдэнэй нэгэн Лубсан гэдэг Сүхэ-Баатартай хамта бараа бололсон, Москва хото ошолдожо, Агууехэ Ленин багшатай уулзаhан, тэрээнэй гайхамшаг алдарта прагуу үгые дуулажа, тунгалаг hайхан шарайень хаража, зөөлэхэн халуун гарыень адхаhанаа, баhа тэндэ Агууехэ Сталиниие үзэhэнөө хөөрэжэ, уяран үгэсэ таhалхадань, би баhал уяржа hуугаа hэм. Энээн тухайда эндэ дэлгэрэнгыгээр бэшэхэ аргагүй байhан дээрэhээ тобшо тэды тэмдэглээд үнгэрбэб.

Энэ үедэ манай бэшэ нүхэд монгол пионернүүдэй лагерьта ошожо, ехэ хүндэлэгдэн, бултаараа хүзүүндээ улаан торгон галстук зүүнхэй орожо ерээд, hониноо хөөрэжэ үрдилдэн байгаад hэн.

Иинhээр байтарнай нүхэр Дэмбэрэл орожо ерээд, туд бүридэмнай конвертнүүдые үгэбэ. Энээниень задалжа үзэхэдэ, үглөөдэр 10 часта засагай ордон соо юрэнхы сайд Цыденбалай уриhан уряалай саарhан байгаа hэн. Бидэнэр энэ уряалыень ехэ баясхалантайгаар хүлеэжэ абаhанаа мэдүүлээд, hүүлээрнь Монгол кино ошожо, «Вьетнам» гэжэ зураг хараад удаань Монголой театрта ошожо, «Цермаатай баяр» гэжэ зүжэг хаража, ехэ hонирхоhон байгаабди.

Июлиин 15-най үглөөгүүр урда үдэрынь юрэнхы сайд Цыденбалhаа уряал хүлеэhэнэй ёhоор үглөөнэй 10 час боложо байхада Монголой засагай газарай ехэ ордондо нүхэд Чойжамсо, Дүгэрсүрэн, Дэмбэрэл гэгшэдтэй хамта бидэнэр бултаараа ошожо, юрэнхы сайдай хүлеэлгын таhаг соо оробобди.

Энэ таhаг соо hуудаг албанай хүнүүд тэрэ дары юрэнхы сайдта орожо, зүбшөөл абаад бидэниие урижа оруулба. Бидэнэй ороходо юрэнхы сайд Цыденбал, намай түб хорооной нарин бэшэгэй дарга Дамба, хотын намай хорооной нарин бэшэгэй дарга Дамдин, ехэ хуралай түрүүлэгшэ Самбу, түб хорооной удаалагша нарин бэшэгэй дарганар Ширэндыб, Балжинима, Жамбалдоржо, малажалай яаманай сайд Балжинима, сангай яаманай ударидаха газарай дарга Пүрбэ, уралалгын хэрэгые эрхилхэ хорооной дарга Чойжамсо, МОКС-ын түб зүблэлэй юрэнхы нарин бэшэгэй дарга Дүгэрсүрэн гэгшэд угтан хүлеэжэ абаад, амар мэндые хэлсэжэ гар гараа барилсабабди.

Энээнэй hүүлээр, улаан сэмбэ хушалгатай ута столой хоёр хажуугаар табигдаhан ирагар олон стулнууд дээгүүр уригдажа, бүгэдэ зэргэлэн hуунабди. Стол дээрэ сай, шэхэр, жэмэсүүд табигдаба. Юрэнхы сайдай энэ таhаг тон гоё hайханаар шэмэглэгдэнхэй, ханануудтань Сүхэ-Баатарай, Чойбалсанай, Сталинай зурагууд харагдана. Баhа юрэнхы сайдай hуудаг столой саана нилээдгүй томоор бүтээгдэhэн Агуу ехэ Ленинэй сэргэ дүрэ табяатай байба.

Юрэнхы сайд нүхэр Цыденбал, бидэндэ хандажа, Та хүндэтэ айлшад Советскэ улас Монгол улас хоёрой халуун хани харилсаанай түүхэтэ hарада хабаадалсахаяа ерэhэндэтнай бидэ ехэ баярлажа байгаабди. Тиигээд үсөөхэн хоногой турша соо манай Монгол ороной хото хүдөөгэй залуухан ажабайдалтай хүсэд бэшэ болобошье, hонирхон үзэhэндэтнай баярланамди. Тиимэ дээрэhээ өөhэдынгөө hанамжа дурадхалые тэмдэглэн хөөрэжэ үгэхэ болбуу гээд хүсэнэмди гэбэ. Тиихэдэнь бидэнэр Монгол ороной хото хүдөөгэй арад түмэнэй соёл болбосоролтой ба ажахын үндэр хэмжээтэй ургалта ялалтануудай мандажа ерэhэн тухайда туд бүридөө тэмдэглэн хэлэжэ, монгол арадай нам засагта баяр хүргөөд, саашадаа улам үндэрөөр мандахын юрөөлөөр үгэнүүдээ түгэсхэhэн байгаабди.

Энэ уулзалга болбол тон ехэ баяр баясхалангай оршондо түгэсхэгдэбэ. Бидэнэр эндэhээ мүнөө дарганар ба олон сайдуудта үдэшэгдэжэ, гар гараа шанга адхалсан, баяр юрөөлөөр мордонобди.

Мүн үдэр үдэшын 10 часта МОКС-ын зүгhөө Монголой гадаадын яаманай ордондо уригдажа ошобобди, монголой арадай намай түб хорооной нарин бэшэгэй дарга, МОКС-ын түрүүлэгшэ Ширэндыб түрүүтэй, нарин бэшэгэй дарганар, сайдууд, арадай түлөөлэгшэд, баhа гадаадын айлшад, элшэнгүүд хамтарhан байна.

Советскэ улас Монгол улас хоёрой халуун хани харилсаанай hарые үнгэргэhэнэй хүндэлэлдэ зорюулагдаhан баярай будаалалга эндэ болохо байба. Нүхэр Ширэндыб энэ будаалалгые нээжэ, дэлгэрэнгы үгэ хэлэжэ, хундага үргөөд, бүгэдөөрөө хундагаяа мүргэлдүүлэн ёhолжо, зүйл бүриин эдеэ хоолоор найрлан, саашадаа хүн бүхэн түүхэтэ хани харилсаанай баяр баясхаланда зорюулжа, хундагануудые үргэжэ үгэ хэлэнэд, баярай альга ташалга үргэлжэлнэ. Энээнэй hүүлээр хатар танца боложо, тон ехэ баяр жаргалай оршондо бүхэли hүниин турша соо үргэлжэлөө hэн. Бидэнэр үглөөдэрынь СССР ороноо бусаха байhан тула олон нүхэдтэй амаршалалдажа ехэ баяраар үдэшэгдэн байрадаа бусажа амарбабди.

Үглөөдэрынь бидэнэй заримууд самолёдоор, нүгөө заримуудынь түмэр замаар бусаха боложо, аэродром дээрэ, баhа вокзал дээрэ намай түб хорооной нарин бэшэгэй дарганараар ба сайднараар, арадай түлөөлэгшэдөөр, өөрынгөө элшэн сайдаар үдэшэгдэжэ, ехэ баяраар юрөөл табилсажа, түрэл Эсэгэ орон тээшээ зорижо, зүрхөө хүдэлгэн мордоо hэмди.

…эл. Эхиниинь манай газетын …12, 13, 14, 15 ба 18-най но…

СССР-эй Верховно Соведэй делегаци Чехословакида ошоод байна

ПРАГА, октябриин 17. (ТАСС). СССР-эй Верховно Соведэй делегаци Готвальдовско областьhоо үсэгэлдэр үглөөгүүр Словаки ороо. Энэ замдаа ябахадаа делегациин гэшүүд «Нове место» гэжэ гидроэлектростанцида орожо хараа.

Үдэ багта Словакиин столица Братиславада советскэ делегаци хүрэжэ ерээ. Городой үйлсэнүүд Чехословацка Республикын ба СССР-эй гүрэнэй тугуудаар гоёон шэмэглэгдэhэн байгаа. Гвездислава гэжэ талмай дээрэ Словакиин коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй нэгэдэхи секретарь К. Бацилек, Словакиин этигэмжэтэдэй корпусой түрүүлэгшэ Р. Стрехай айлшадые угтаа.

Словакиин Национальна соведэй түрүүлэгшэ Ф. Кубач делегациин гэшүүдые амаршалаа. СССР-эй Верховно Соведэй делегацие толгойлогшо М. П. Тарасов hайнаар угтаhанайнь түлөө Словакиин парти ба правительствын хүтэлбэрилэгшэдтэ үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргөө, словацка арадта советскэ арадай зүгhөө халуун амаршалга дамжуулаа.

Удаань, делегациин гэшүүд город шадар байдаг Славин гэжэ үндэр хада дээрэ гаража, Словакиин столицие сүлөөлхын түлөө фашистска булимтарагшадтай хэгдэhэн байлдаанай үедэ наhа бараhан советскэ сэрэгшэдэй памятнигай дэргэдэ венок табяа.

Үдэшэлэн, Гвездислава гэжэ талмай дээрэ Словацка столицын ажалшадай митинг боложо, тэрээндэ 60 мянган хүн хабаадалсаа. Словакиин этигэмжэтэдэй корпусой түрүүлэгшэ Р. Стрехай дэлгэрэнгы үгэ хэлээ. Тэрэ хадаа советскэ ба чехословацка арадуудай хани барисаан тухай, парламентска делегацинуудые бэе бэедээ эльгээлсэлгын удхашанар тухай тогтожо хэлэhэн байна.

Советскэ делегациин зүгhөө СССР-эй Верховно Соведэй депутат Павло Тычина харюугай үгэ хэлээ.

Үдэшэнь, городской ратушын байшан соо СССР-эй Верховно Соведэй делегациин гэшүүд Словакиин гүрэнэй болон партийна органуудай хүтэлбэрилэгшэдтэй, Чехословакиин Национальна суглаанай депутадуудтай болон Словацка Национальна соведэй депутадуудтай нүхэрэй ёhоор хөөрэлдэhэн байна.

СССР-эй Верховно Соведэй делегациин Югославяар ябалга

СССР-эй Верховно Соведэй делегаци «Нови-сад» гэжэ пароходто октябриин 15-да hуугаад Сплитhээ Риекидэ ерээ. Делегаци городой гоё hайхан юумэнүүдые болон түүхэтэ памятнигуудые хараhанайнгаа hүүлээр, Югославиин томо судоверфьнүүдэй нэгэн «Майн 3-най» нэрэмжэтэ верфие мүн лэ хараhан байна. Предприятиин директор Д. Вукасович верфиин түүхэ тухай, тэндэ бүтээгдэжэ байhан суднанууд болон предприятиин хүгжэлтын холын хараата түсэб тухай Верховно Соведэй депутадуудта хөөрэжэ үгөө.

Судна бүтээлгын верфие хараха арга олгоhонойнь ба тайлбари үгэhэнэйнь түлөө СССР-эй Верховно Соведэй делегацие толгойлогшо А. П. Волков баясхалан хүргөө. Саашанхи амжалтануудые түйлахыень судна бүтээгшэдтэ тэрэ мүн лэ хүсэhэн байна.

Ойр зуура амарhанайнгаа hүүлээр Верховно Соведэй делегаци Опати ба Пула соогуур гараад Бриони аралые харахаяа ошоо.

СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй түрүүлэгшэ А. П. Волков түрүүтэй СССР-эй Верховно Соведэй делегацие Югославиин Арадай Федеративна Республикын президент Иосип Броз-Тито октябриин 16-да урижа уулзаа. Республикын президентын генеральна секретарь Иоже Вильфан, делегацитай хамта ябалсаhан Югославиин Арадай Скупщинын депутат Рая Неделькович, Хорватиин суглаанай түрүүлэгшын орлогшо Никола Секулич уулзалга дээрэ байлсаа. Советскэ Союзhаа Югославида байдаг посол Н. П. Фирюбин уулзалга дээрэ мүн лэ байлсаа.

Хани ёhоной оршон байдалда уулзалга үнгэрөө.

Уулзалгын hүүлээр, Югославиин Арадай Федеративна Республикын президент Иосип Броз-Тито айлшадаа урижа, үдын хоолоор хүндэлөө.

Октябриин 15-да Риеки городой арадай комитедэй түрүүлэгшэ Эдо Ярас советскэ парламентска делегациин хүндэлэлдэ зорюулан үдын хоол хэhэн байна. Айлшадта хандаха зуураа, Эдо Ярас иигэжэ хэлээ: парламентска делегацяар дамжуулан советскэ парламентые өөрынгөө городой хүн зоной зүгhөө амаршалжа байхадаа би ехээр баясанаб.

Югославиин болон Советскэ Союзай арадуудай хоорондохи hайн хани харилсаанай хүндэлэлдэ зорюулан Эдо Ярас үгынгөө түгэсхэлдэ юрөөл табиhан байна.

Делегациин гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй депутат, Латвийска ССР-эй Наукануудай академиин президент Я. В. Пейве харюугай үгэ хэлээ.

Верховно Соведэй делегаци октябриин 16-да Бриониhоо Словени орохоёо гараха байна.

(ТАСС).

Советскэ сэрэгэй корабльнууд Англида ошоод байна

Октябриин 14-нэй үдэшэ Портсмудай лорд-мэр советскэ корабльнуудай ошоод байhантай дашарамдуулан ехэ уулзалга хээ.

Адмирал Кризи үгэ хэлэхэдээ, советскэ эскадрын Портсмудта айлшалжа ерээд, английска эскадрын Ленинградта ошоод байлга арадуудай бэе бэедээ этигэлсэхэгүй ябадал зайсуулгада туhалха, хоёр ороной морягуудай хоорондо hайн холбоо тогтоолгодо эхи табижа үгэхэ байна гэжэ хэлээ. Харюугай үгэ хэлэхэдээ советскэ морягуудые хүндэтэй hайнаар угтаhанай түлөө Портсмудай засаг баригшадта адмирал Головко баясхалан хүргөө. Нютагай засагаархид адмирал Головкодо бэлэг үгөө.

Уулзалгын үедэ Балтийска флодой дуунай ба хатарай ансамбль ехэ концерт харуулаа. Тэрэнииень сугларагшад ехээр hонирхоо.

Флагманска кораблиин адресаар элдэб организацинууд болон хүнүүдhээ олон тоото бэшэгүүд ба телеграмманууд абтана. Бэшэгүүдэй авторнууд хадаа Англида айлшалжа ерэhэнэйнь түлөө советскэ морягуудта баясхалан хүргэхэ зуураа, гэртэнь айлшалжа ошохыень урина.

Октябриин 15-най үглөөгүүрhээ эхилэн Портсмудай болон бусад городуудай хэдэн олон мянган хүн советскэ корабльнуудые харахаяа ерэhэн байна. Тэдэнэр советскэ корабльнуудые ехээр hонирхоо.

Советскэ морягууд октябриин 15-да Портсмудые харалгаяа үргэлжэлүүлээ. «Свердлов» крейсерэй хэдэн офицернүүд ба морягууд английска «Булверк» гэжэ авианосецые хараа. Манай морягууд авианосецын командатай дурасхаалай бэлэгүүдые андалдан абалсаа.

Октябриин 16-най үдэр советскэ морягууд Портсмудые харалгаяа үргэлжэлүүлээ. Хэдэн олон офицернүүд английска агууехэ уранзохёолшо Чарльз Диккенсын гэр-музейдэ орожо хараа.

300 гаран офицернүүд ба морягууд Лондон экскурсяар ошоо.

«Свердлов» крейсерэй командир нэгэдэхи рангын капитан Загольский английска «Булверк» авианосецын командна составтай ябахынхяа уулзалга хээ. Советскэ бүхы корабльнуудай командирнууд бусаха болоhонтоёо дашарамдуулан английска офицернүүдые үдын хоолоор хүндэлөө.

«Свердлов» крейсертэ Портсмудай hургуулинуудай hурагшад октябриин 16-да айлшаар ерээ. Советскэ офицернүүд болон матросууд эдир айлшадаа халуунаар амаршалаа. Тэдэндэ уранhайханай самодеятельностьдэ хабаадагшад концерт харуулаа. Адмирал Головко хүүгэдтэ хандан амаршалгын үгэ хэлээ.

(ТАСС).

Английска корабльнууд Ленинградта ерээд байна

Октябриин 15-да Ленинградта бүрхэг үдэр байгаа. Тиигэбэшье «Триумфын», английска миноносецуудай палубууд дээрэ ленинградайхид гаража, хани ёhоор уулзаhан ба танилсаhан байна.

М. В. Фрунзын нэрэмжэтэ далайн-сэрэгэй дээдэ училищиин бүлэг олон курсантнууд «Триумф» авианосецидо айлшаар ошоhон байна.

Английска кадедүүд ба гардемаринууд М. В. Фрунзын нэрэмжэтэ училищида мүн лэ айлшалаа.

Советскэ офицернүүдэй хүндэлэлдэ зорюулан октябриин 15-най үдэр английска корабльнууд дээрэ үдын хоол эмхидхэгдэhэн байна. Ажалшадай депутадуудай Ленинградска городской Соведэй гүйсэдкомдо английска далайн-сэрэгэй флодой хэдэн олон офицернүүдтэй уулзалга болоо. Британска морягууд эрмитаж, ородой музей, театрнууд болон кинотеатрнуудта орожо хараа.

М. В. Фрунзын нэрэмжэтэ училищида октябриин 15-най үдэшэ ехэ уулзалга болоо. Энэ уулзалга дээрэ английска ба советскэ мянга гаран морягууд байлсаа. Ажалшадай депутадуудай Ленинградска городской Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо А. А. Кузнецов уулзалга эмхидхээ. Балтийска флодой дуунай ба хатарай ансамбль сугларагшадта концерт харуулаа.

Британска флодой корабльнууд дээрэ городой олон тоото ажалшад октябриин 16-да гаража хараhан байна.

Английска сэрэгэй морягууд город соогуур экскурси хэжэ, музейнүүдтэ орожо хараа. Английска хэдэн олон морягууд октябриин 16-да «Аврора» гэжэ алдарта крейсерые хараhан байна. С. М. Кировэй нэрэмжэтэ оперо ба баледэй театрта британска морягууд октябриин 16-да орожо, «Медный всадник» гэжэ баледые хараа.

«Триумф» гэжэ авианосец дээрэ Ленинградай үхибүүд олоороо гаража хараа. Адмирал Майкл Дэнниин авианосец дээрэ уулзалга хэхэдэнь хэдэн зуун hурагшад байлсаа. Үдын хойто тээ эдир залуу айлшад үдын хоолоор хүндэлэгдэhэн байна. Хоолололго дээрэ адмирал Майкл Денни hамгатаяа, советскэ далайн-сэрэгэй базын командир адмирал И. Байков, британска ба советскэ далайн-сэрэгэй флодой офицернүүд байлсаа. Эдир ленинградайхид адмиралые альга ташан угтаа. 213-дахи hургуулиин арбадахи классай hурагша Леонид Шустик дурасхаал болгон альбом болон сэсэгүүдые тэрээндэ бэлэг баряа.

Советскэ айлшадта зорюулан октябриин 16-да адмирал Майкл үглөөнэй сайлалга хэhэн байна. М. В. Фрунзын нэрэмжэтэ далайн-сэрэгэй училищида английска сэрэгэй морягуудтай уулзалга хэгдээ. Британска флодой матросууд болон офицернүүд матросска уранhайханай самодеятельностиин концертнүүдые хараа.

(ТАСС).

Английска далайн-сэрэгэй флодой матросууд Москвада ерэбэ

СССР-тэ хани ёhоор айлшалжа ерэhэн британска сэрэгэй корабльнуудай матросуудай ба старшинануудай хоёрдохи бүлэг октябриин 16-най воскресеньедэ Москвада ерэжэ, столицын хүн зоноор хүндэтэйгөөр угтагдаа.

Советскэ морягууд айлшадаа хани ёhоор амаршалаа.

«Метрополь» гостиница соо үглөөнэй сайлалгын болоhоной hүүлээр, Англиин морягууд Кремльдэ орожо, сүмэнүүдые, Хан-хонхые, Хан-пушкые хараhан байна. Энэ үедэ Кремль соо экскурсяар ерэhэн Москвагай болон СССР-эй элдэб городуудай хүн зон олон байгаа. Тэдэнэр английска морягуудые хани hайнаар угтаа.

Удаань, морягууд Кремлёвско Ехэ Ордондо, гүрэнэй буу зэбсэгэй палатада орожо хараhан байна.

Кремльhээ гараад английска айлшад «Динамо» гэжэ центральна стадиондо ошожо, «СССР-эй кубок» абахын тулада ЦДСА-гэй ба «Динамын» командануудай хоорондо футболоор болоhон түгэсхэлэй матчые хараа.

Матчын hүүлээр, «Метрополь» гостиница соо үдын хоол болоо. Тэрээн дээрэ английска ба советскэ морягууд байгаа.

Үдэшэлэн британска корабльнуудай матросууд Москвае харалгаяа үргэлжэлүүлээ. Метрополитенэй станцинуудые, Ленинскэ хадануудтахи университедэй шэнэ байшангые хараа.

(ТАСС).

Советскэ Союзда ошоhон тухайгаа Пирсон иигэжэ мэдүүлнэ

Сингапур ошохо замдаа, Канадын гадаадын хэрэгүүдэй министр Делидэ хүрөөд, иигэжэ мэдүүлhэн байна. Минии Советскэ Союзда ошолго Канадын болон Советскэ Союзай хоорондохи харилсаа hайжаруулгада, мүн баруун ба зүүн оронуудай хоорондоо үгэеэ ойлголсодог бололгодо туhатай байгаа. (ТАСС).

ООН-эй Генеральна Ассамблейн X сесси

Аюулгүйн Соведэй саг зуурын гэшүүдые hунгалга

Генеральна Ассамблейн октябриин 14-нэй пленарна заседани дээрэ Аюулгүйн Соведэй гурбан саг зуурын гэшүүдые hунгалга болоо. Юуб гэхэдэ, энэнэй урда тээ Бразили, Шэнэ Зеланди ба Турци соведэй саг зуурын гэшүүд байhан аад, тэдэнэй түлөөлэлгын болзор энэ оной декабриин 31-дэ дүүрэхэ болоhон байна.

Ассамблейн хүдэлмэрилхэ гуримай ёhоор, Аюулгүйн Соведэй саг зуурын гэшүүд нюуса голосованяар аад, үгтэhэн бүхы голосуудай гурбанай хоёр хубяар hунгагдаха зэргэтэй юм.

Латино-американска оронууд Бразилиин орондо Кубагай кандидатурые, Шэнэ Зеландиин орондо Австралиин кандидатурые дурадхаа. Зүүн Европын оронуудhаа Польшын кандидатура дурадхагдаа. Гэбэшье, Холбоото Штадуудай делегаци Аюулгүйн Соведтэхи hууринуудые дэлхэйн алишье хубиhаа тэнсүүгээр hунгаха гэжэ ООН-эй Устав соо бэшэгдэhэн ёhо гуримые эбдэн Филиппинэй кандидатурые дурадхаа.

Голосованиин нэгэдэхи турай болоходо, Куба—53 голос, Австрали—41 голос, Польша — 34 голос, Филиппин — 33 голос абаhан байна.

Удаадахи гурбан турай болоходо, Польшын гү, али Филиппинэй кандидатурануудай нэгэнэй түлөө делегацинууд голосовалха эрхэтэй байгаа. Гэбэшье, алишье орониинь хүсэхөөр голос абажа шадаагүй.

Энэ асуудал шиидхэлгые хүнгэдхэхэ зорилгоор Зүүн Европын оронууд забhарлалгын hүүлээр Югославиин кандидатурые дурадхаа. Голосованиин табадахи турай болоходо Филиппин — 30, Югослави — 24 голос абаhан байна. Голосованиин зургаадахи турта Филиппинэй түлөө 29 голос, Югославиин түлөө 28 голос үгтэhэн байгаа. Тиигэжэ алишье орониинь hунгагдаагүй.

Зургаадахи турай hүүлээр саашадаа голосовани хэлгые октябриин 18 хүрэтэр хойшолуулха гэжэ Англиин түлөөлэгшэ Диксон дурадхал оруулаа. СССР-эй түлөөлэгшэ В. В. Кузнецов энэ дурадхалыень дэмжээд, ООН-эй бусад органуудай hунгалтые мүн лэ октябриин 18 хүрэтэр хойшолуулха гэжэ дурадхаа. Эдэ дурадхалнуудынь баталан абтаhан байна.

(ТАСС).

Хитадай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй зургаадахи пленум

ПЕКИН, октябриин 17. (ТАСС). Хитадай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй (долоодохи зарлалай) зургаадахи үргэн пленумэй болоhон тухай информационно мэдээсэл эндэ толилогдоо.

Мэдээсэл соо иигэжэ хэлэгдэнэ:

Хитадай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй (долоодохи зарлалай) 6-дахи үргэн пленум октябриин 4-hөө 11 хүрэтэр болоо. Хитадай Коммунистическэ партиин ЦК-гэй 38 гэшүүн, 25 тэшүүнэй кандидат пленумдэ хабаадаа. КПК-гэй Шанхайска бюрогой, Пекинэй, Тяньзиниин болон Шанхайн партийна городской комитедүүдэй секретарьнууд, провинциальна партийна комитедүүдэй, автономно районуудай партийна комитедүүдэй, партиин окружной комитедүүдэй секретарьнууд, тэрэшэлэн ЦК-гэй таhагуудай болон комитедүүдэй, гүрэнэй элдэб центральна эмхи зургаануудай партийна группануудай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд — хамта 388 хүн пленум дээрэ байлсаа.

КПК-гэй ЦК-гэй (долоодохи зарлалай) 6-дахи үргэн пленум хоёр асуудал зүбшэн хэлсээ.

... Хүдөө ажахыда кооперировани хэхэ тухай шиидхэбэрие зүбшэн хэлсэлгэ ба баталан абалга;

2. Хитадай Коммунистическэ партиин VIII съезд зарлаха тухай шиидхэбэрие зүбшэн хэлсэлгэ ба баталан абалга.

Хитадай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр Мао Цзэ-дунай пленумые нээhэнэй hүүлээр, «Хүдөө ажахыда кооперировани хэхэ тухай асуудалаар шиидхэбэриин проектые тайлбарилан» КПК-гэй ЦК-гэй гэшүүн Чэнь Бо-да, «КПК-гэй VIII съездые зарлаха тухай шиидхэбэриин проектые тайлбарилан» КПК-гэй ЦК-гэй Политбюрогой гэшүүн Дэн Сяо-пин ЦК-гэй политбюрогой зүгhөө үгэ хэлээ.

Удаань 80 хүн үгэ хэлээ.

Түгэсхэлэй заседани дээрэ нүхэр Мао Цзэ-дун пленумэй дүн гаргаhан байна. Удаань, пленум хадаа «хүдөө ажахыда кооперировалгэ хэхэ тухай асуудалаар шиидхэбэрие», «Хитадай Коммунистическэ партиин VIII съездые зарлаха тухай шиидхэбэрие», «Хитадай Коммунистическэ партиин VIII съездэ түлөөлэлгын нормо болон делегадуудые hунгалга тухай дүримые» баталан абаа. Пленум хадаа «Хүдөө ажахын үйлэдбэриин коллективэй жэшээтэ Уставай проектые» гол түлэб баталаад, тэрэниие Хитадай Арадай Республикын Гүрэнэй соведэй болон Арадай түлөөлэгшэдэй бүхэхитадай суглаанай Саг үргэлжын комитедэй үзэмжэдэ дамжуулан үгэхэ гэhэн шиидхэбэри баталан абаа.

Советскэ сэрэгэй корабльнуудай отряд Англиhаа бусаба

Хани ёhоор Портсмудта ошоод байhан советскэ сэрэгэй корабльнуудай отряд октябриин 17-до тэндэhээ гараа. Үдэ багта корабльнуудай оркестрнүүдэй дуунай аялга доро советскэ корабльнуудай портhоо удаа дараа гарахадань Портсмудай олон мянган хүн зон советскэ морягуудые үдэшэхын тулада эрье дээрэ сугларhан байна.

12 час 45 минутада «Свердлов» гэжэ флагманска крейсерэй борт дээрэhээ үдэшэгшэд — СССР-эй хэрэгүүдээр Англида байдаг этигэмжэтэ Н. Д. Белохвостиков, Портсмудай далайн-сэрэгэй базые командалагша адмирал Кризи, базын штабай начальник контр-адмирал Бэрнетт гэгшэд эрье дээрэ буугаа. Тиигээд, корабль аалиханаар саашаа тамаран ябаба. Портсмут базын оркестр хани барисаан тухай английска арадай дуу наадаhан байна. Айлшадаа үдэшэхын тулада ерэhэн английска морягууд гурба дахин «Ура» хашхаралдаа. «Свердлов» крейсер дээрэ харюугай «Ура» хашхаралдаан болоо. Крейсер ябадалаа түргэдхэн, бухтhаа гаража ошоо. Портдо байhан суднанууд дээрэ гудогууд болоо.

Советскэ корабльнуудай бусаха болоhонтой дашарамдуулан октябриин 16-най үдэшэ адмирал Головко Англиин далайн-сэрэгэй министр Томасай хүндэлэлдэ зорюулан уулзалга үнгэргөө. Энэ уулзалга хани халуун оршон байдалда үнгэрөө.

(ТАСС).

Английска корабльнууд Ленинградhаа бусаба

Октябриин 17-ной үдэ багта ленинградайхид Невагай эрьедэ олоороо сугларжа, английска корабльнуудые үдэшөө. Ленинградайхидай амаршалгада палубууд дээрэ байhан английска морягууд тараараа даллан харюусаа.

«Триумф» авианосец болон британска отрядай миноносецууд Ленинградhаа бусаа. Метрополиин флодые командалагша Майкл Денни өөрынгөө тугые минэ табидаг «Аполло» гэжэ судна дээрэ асарhан байна. Энэ судна Ленинградта үшөө нэгэ сүүдхэ соо байха юм.

Далайн-сэрэгэй базын командир адмирал И. И. Байков адмирал Майкл Денниин, тэрэнэй hамгаhай болон британска офицернүүдэй хүндэлэлдэ зорюулан октябриин 17-до үглөөнэй сайлалга хээ. Айлшадаа амаршалха зуураа, адмирал Байков иигэжэ хэлээ:

—Великобританиин флодой морягуудые советскэ морягуудай, Ленинэй городой хүн зоной хани халуунаар угтаhые таанадай бусахын урда тээ тэмдэглэхэдэ илангаяа намда аятай байна.

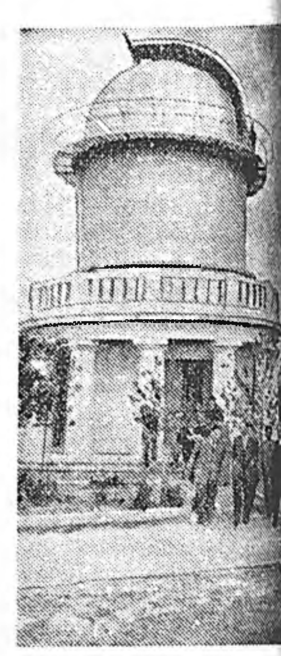
Великобританиин морягуудай советскэ далайн-сэрэгэй морягуудтай болон Ленинградай хүн зонтой нюураараа уулзаhаниинь манай флодуудай хоорондохи холбоое хүгжөөлгэдэ ба хани барисаае бэхижүүлгэдэ, манай оронуудай арадуудай хоорондохи хани барисаае бэхижүүлгэдэ туhалха байна.

Англиин ба Советскэ Союзай арадуудай хоорондохи хүндэлэлдэ зорюулан адмирал Байков юрөөл табяад, английска корабльнуудай отрядай hайн ябажа түрэл ороноо бусахын түлөө хундага үргөө. Адмирал Майкл Денни ехэ хүндэтэй hайнаар угтаhанайнь түлөө ленинградайхидта баясхалан хүргөө.

—Танай хүндэтэй hайнаар угтадаг оронhоо бусахамнай харамтай байна. Бидэнэр хани барисаатайгаар ажабайха зэргэтэйбди—энэ эгээн лэ шухала юумэ болоно. Англидаа бусаад байхадаа эндэ таанадай hайнаар угтаhан тухай английска арадта бидэнэр нэгэтэ бэшэ хөөрэжэ үгэхэ байнабди.

...Английска корабльнууд Неваhаа аалиханаар гараад, Кроништадт тээшэ шэглэн ошоо.

(ТАСС).

Крымскэ область. Бахчиса[й]... хада уулаар хүреэлэгдэhэн ... газартай нютагта астрофиз... серватори баригдаа. Энэ хада... Союз доторхи эгээн ехэ ба д... хи томонууд обсерваторинуу... болоно.

Обсерваторие нээлгэдэ ... дан болоhон научна конфере... баадалсахын тулада ороной ... дэмтэд, тэрэшэлэн Англиин, ... Хитадай, Индиин, Чехословак... бусад оронуудай астроному... байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: наранай ех... пой башнин дэргэдэ.

ТАСС-эй фото...

ШАТАР...

hаяхан республиканска ... байшан соо шатараар ре... чемпионой нэрэзэргэ ол... лөө хоёрдохи полуфинал... эхилбэ. Энэ турнирта Ш... Мункоев, Власов—Цыденов ... —Малков, Мясников—А... Шадрин—Санжин, Мадае... геев хабаадалсана.

Нэгэдэхи турта Власов ... hэн Санжиниие шүүбэ. Ш... наадахадаа ехэ хүндэ бай... hан аад, Цыденов байдал... руулба. Харюусалгатай ү... рин буруу болжо, тэмэ... үгөөд, уданшьегүй партяа ... Шангаар тэмсэhэнэйнгэ... лээр Аюрзанайн Авраев ... бэ. Малков Мясников хо... тэнсүү байдалтайгаар хо... даба.

Хоёрдохи турта зург... наадагдаба.

Мадаев Власов хоёр тэ... Щербаков Мункоевтой н... 25-дахи ябадалдаа ехэ ал... шүүгдэшэбэ.

Шадрин Авраевтай н... партяа ехэ муугаар эхил... шадаа Шадринай байда... муудажа, Авраев илалта ...

Цыденов эхилхэhээ добто... жиниие шүүбэ.

Мясников Сергеевтэй н... алдуу гаргаад, удангүй ш...

Хоёр турай hүүлээр нэгэ... рида 2 очкотой Цыденов, ... hуурида 1,5 очкотой Влас...

А. М...

* * *

БМАССР-эй чемпионой ... гын түлөө шатарай пол... турнир үргэлжэлhөөр.

Энэ турнирай 10-дахи т... холтойгоор үнгэрбэ. Павло... хоёр 4 часай турша соо на... лов hайн ябадалнуудые ... удаа хээд, бүлюу байдалт... Энэ парти хойшолуулагдаа...

Мамилов Улановтай на... тэргээ ойлгомторгүй алд... шүүгдэбэ. Владимир Хабу... ловой хэhэн шанга до... бэеэ хамгаалжа шадаад... өөрөө доболго хэжэ, ила... ба. Ежов Занданов хоёр ... тойгоор ба орёогоор на... hүүлээр тэнсэбэ. Пуртов Ф... бухаевтай голландска парт... ба. Теэд Ф. Хабухаев зор... лоёо эдюулжэ, hайн байда... Пуртовые бэлэхэнээр шүү... пов Улановые түргэнөөр ш... шолуулhан партяа наада... робьев бэрхэ ябадалнуу... Мамиловые шүүгээ.

Арбадахи турай hүүлээ... очко абаhан Сампилов ... ябана. Тэрэнэй hүүлээр 6,... котой Тоглоев Воробьев хо...

Полуфинальна турнирай ... тур наадагдахаяа байна.

В. ...

ХРОНИКО...

Нүхэр Мацкевич Влад... димировичые СССР-эй Ху... хын министрээр СССР-эй ... Соведэй Президиум томил...

Редактор Д. Л. ЛОБС...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ ул. Ленина, 26 Телефоны редакции: редактора — 46-32. заместителя редактора—32-74, отв секретаря — 27-37, партийной жизни, сельского хозяйства —47-59, пропаганды и переводов — 3... культуры и быта, промышленности—34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00592. Типография министерства Культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. №...